

DUNO

structuurschets

Hogeschool Utrecht
Tuinkunst en Parken
rentmeestersschap

Gøste Dekker
Bill Jonker
Marloes Tigchelaar

AANLEIDING

Dit verslag omhelst een inrichtingsschets voor de historische buitenplaats Duno te Oostkapelle. Opdrachtgever voor deze opdracht is de Buitenplaats Zeeduin BV. Doelstelling van deze landgoed BV is de instandhouding van Duno en Zeeduin als eenheid. Voor Duno zijn drie uitgangspunten geformuleerd.

1 Het behoud van de agrarische functie van de hofstede Duno en het omliggende land als economische pijler onder het landgoed, inclusief permanente bewoning door een boer-exploitant-toezichthouder.

2 Restauratie van het hof binnen de gracht.

3 De aandeelhouders van de landgoed BV profiteren van Duno door er te kunnen verblijven, daarvoor is een tweede woning noodzakelijk.

Het voorliggende rapport is een verslag van het onderzoek naar de mogelijkheden voor de bouw van een tweede woning op het terrein van Duno.

INHOUD

1 Orientatie	7
2 Cultuurhistorie	8
2.1 Overzicht ontwikkeling Duno	18
2.2 Conclusie	19
3 Huidige situatie	21
3.1 Inleiding	21
3.2 Eiland	21
3.3 Hakhoutbos	29
3.4 Omgeving	31
4 Analyse en Waardering	32
5 Visie	34
6 Inrichting	35
6 Inrichting	35
6.1 Inrichtingsvoorstel	37
6.2 Opties	39
6.3 Referentiebeelden	40
7 Maatregelen en begroting	46
8 Beleid	48
9 Wet- en regelgeving	52
10 Subsidieregelingen	54
Bijlagen	59
Bijlage 1 Bronnen en literatuur	60
Bijlage 2 Bodem en water	61
Bijlage 3 Oorspronkelijk Aanwijzende Tafel	62

1 ORIENTATIE

Het terrein van Duno is gelegen op het eiland Walcheren ten noordoosten van Oostkapelle (afb. 1).

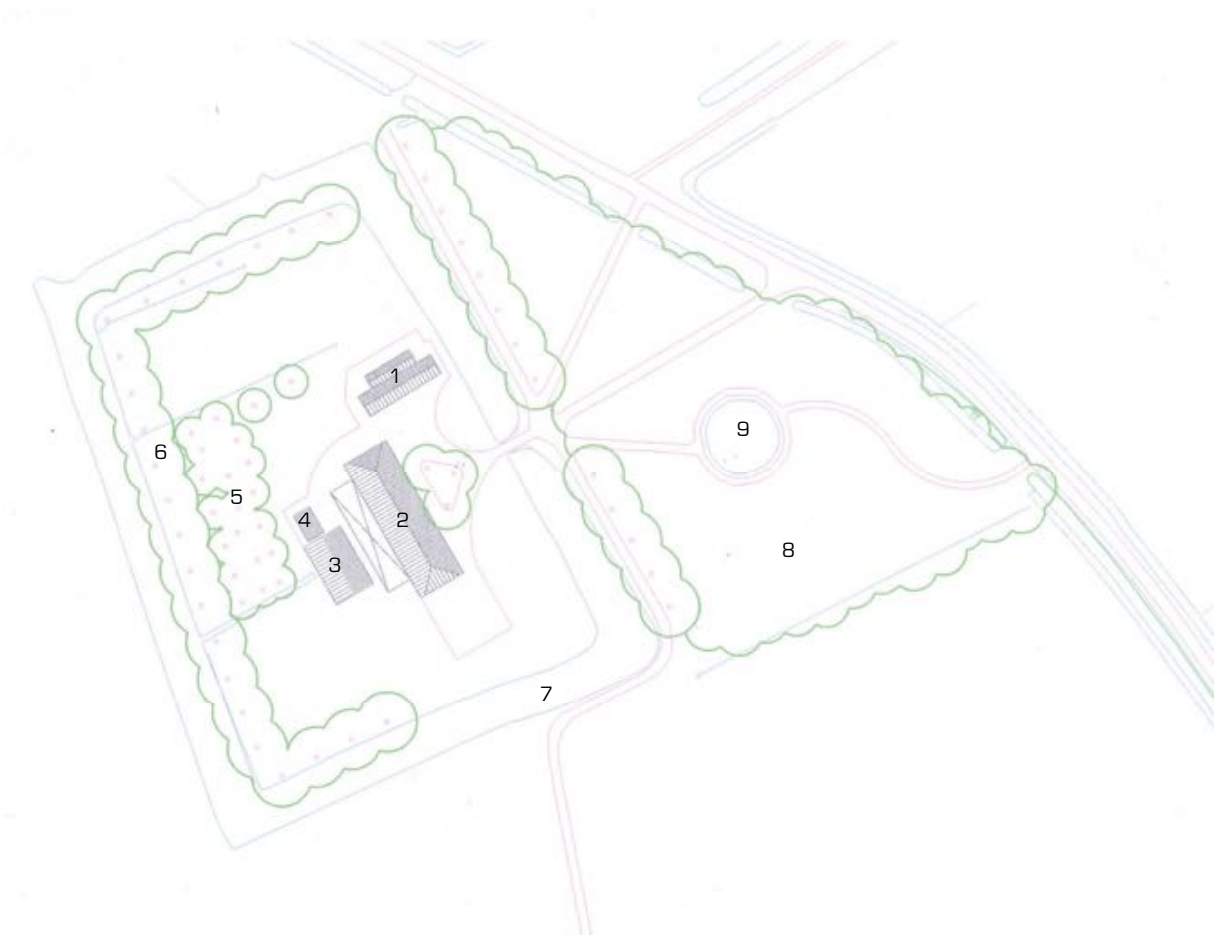

Afb. 1. Duno en omgeving.

CONTACTGEGEVENS BUITENPLAATS

Buitenplaats Zeeduin B.V.
Dunoweg 12
4356 EK Oostkapelle

Contactpersoon: de heer J.C. Lantsheer
06-53241813
Alberdingk Thijmlaan 6
1401 BD Bussum

Afb. 1. Duno en omgeving.

- 1 boerenwoning
- 2 landbouwschuur en koeienstal
- 3 loods
- 4 paardestal
- 5 boomgaard
- 6 populierensingel
- 7 gracht of vijver
- 8 hakhoutbos
- 9 komvormige vijver

2 CULTUURHISTORIE

De eerste vermelding van *'Duonhoveden'* is te vinden in een oorkonde uit april 1247 waarin bisschop Otto III van Utrecht het recht toekent van de novale tienden aan de benedictinesenabdij van Rijsenburg bij Leiden.¹ *'Duonhoveden'*, Duinhoofd? is de oorspronkelijke naam van Duno. Deze naam geeft de relatie aan dat er een relatie was tussen het terrein van Duno en de duinen.

Duno ligt op de grens van het oude land van Walcheren. Het oude land is waarschijnlijk halverwege het midden van de twaalfde eeuw bedijkt en de hoger gelegen Dunoweg is hier een restant van. Vanuit deze bedijking werd het land in oostelijke richting ingepolderd.

In twee Middeleeuwse oorkonden wordt de poort van Duno tweemaal als oriëntatiepunt genoemd. In 1351 in een oorkonde van graaf Willem V over de grens van de heerlijkheid van Wolfert III van Borsele; *'also als men bi der porte van de uuthove van Dunehoofde dwaers dore die dunen in die zee rechte voort ghepeilen magh'*. En in 1446 is er sprake van de dijk van Veere tot de oude Schenkelhoek en vandaar tot *'Dunhoepoorte'*. Vermoedelijk heeft Duno in die tijd een in het oog springend poortgebouw.

Tussen 1349 tot 1350 vertoeft graaf Willem V in Middelburg en hij bezoekt zeker twintig keer *'Duunhove'*.²

In 1531 wordt Duno expliciet genoemd als beheerscentrum voor de abdij van Middelburg. In de periode daarvoor wordt Duno in een grafelijke oorkonde uit 1351 van graaf Willem V genoemd als *'uuthove van Dunehoofde'*. Mogelijk is er een band met de abdij omdat de proost van de abdij, de dijkgraven van Walcheren en schepenen van Middelburg er de maaltijd gebruiken na een bijeenkomst op de dijk bij Schenkelhoek waar het herstel van die dijk is geregeld. Volgens bisschoppelijke bevestigingsoorkonden (1247) heeft de abdij van Middelburg het tiendrecht, dat wil zeggen het recht op een tiende deel van de opbrengsten van het land.

In 1579, bij de verkoop van de geestelijke goederen, wordt Duno verkocht aan kapitein Jacob Simonszoon de Rijk, een watergeus.³

Op 16 juni 1581 wordt het goed verkocht aan Pieter Coster Jooszoon van Gent. In de akte wordt het goed omschreven als *'een huis met zijne schuren, hofstede en boomgaard, samen groot boven zijn grachten 5 gemeten 91 roeden (ca. 2 hectare), mitsgaders nog partijen land, groot 114 gemeten 25,5 roeden (ca. 45 hectare) en eertijds aan de geestelijkheid toebehoord hebbende'*.

Op 16 maart 1585 wordt kapitein Jan de Loy eigenaar van Duno. Na de dood van De Loy worden de bezittingen verdeeld onder zijn erfgenamen. De hofstede komt in handen van de weduwe van Adriaen Hendrikx ten Haeff.⁴

¹ Blom, Hendrikx, Zwemer, Duno een bijzondere boerderij op Walcheren, niet gepubliceerd onderzoeksrapport.

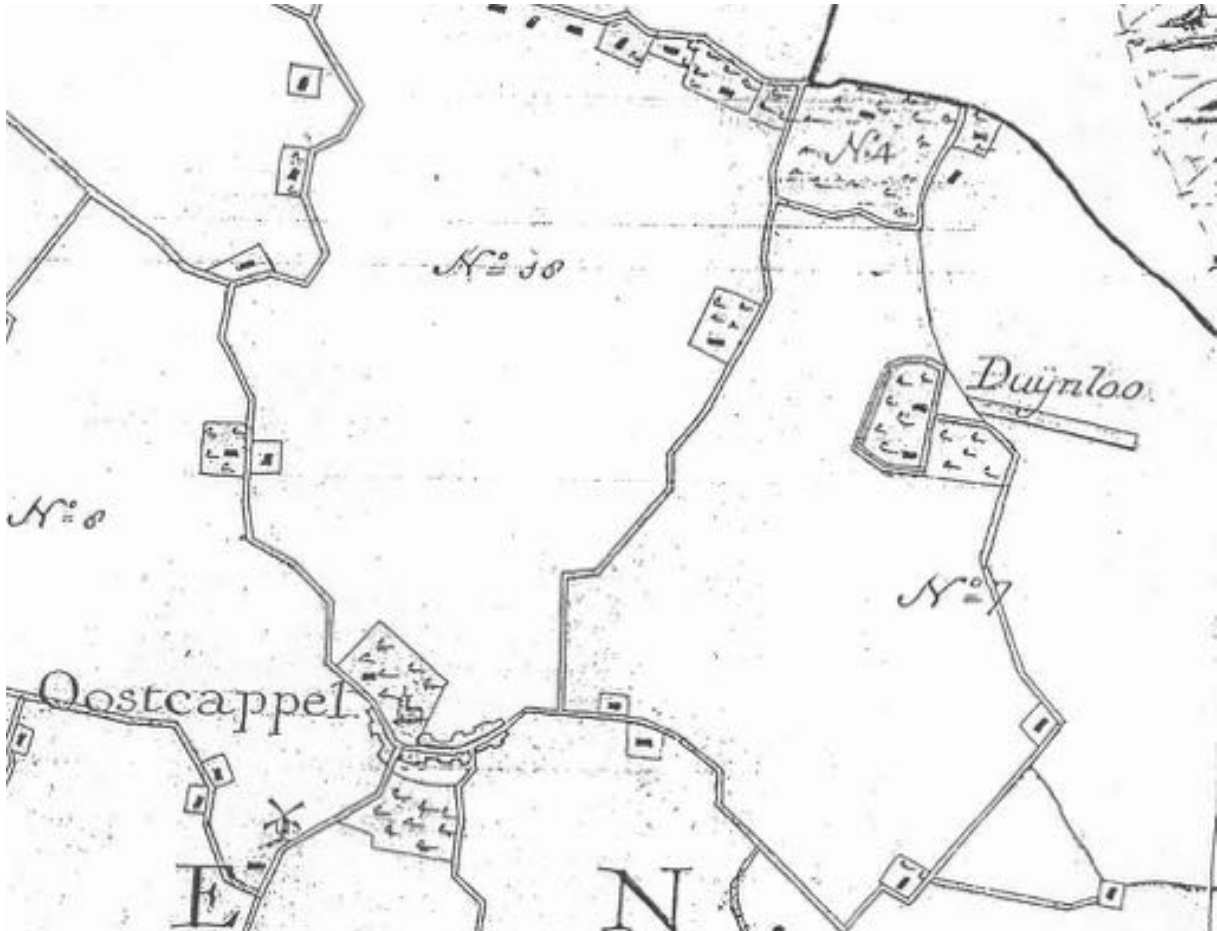
² Kesteloo.

³ Blom, Onderzoeksrapport Duno 1574-1812.

⁴ Blom, Onderzoeksrapport Duno 1574-1812.

Op 10 mei 1669 wordt Duno door mr. Philips van den Brande en zijn echtgenote Apollonia van Rouberge verkocht aan Anthonie de Huijbert, heer van Burgh. Duno bestaat dan uit een hofstede van ruim 79 gemeten (32 hectare). Uit een pachtcontract uit 1689⁵ blijkt dat op het terrein van Duno wilgen aanwezig waren.

Op een nagetekend exemplaar van de kaart van Barnaard (1641), dat in 1750 is vervaardigd, wordt het terrein aangeduid als '*Duijnloo*' (afb. 2). Het terrein is omgracht en er zijn twee gebouwen zichtbaar.

Afb. 2. Kopie, in 1750 vervaardigd, van de kaart van Barnaard uit 1641.

Volgens de oudste blokkkaart van Oostkapelle uit 1679-1721 wordt Duno afgebeeld als een complex met vier bomen, twee huizen, en iets dat lijkt op een poortgebouw. De weergave van deze kaarten is echter niet geheel betrouwbaar, omdat de exacte topografie niet ingetekend werd; dit was niet van belang. Deze kaart werd gebruikt om het grondgebruik aan te duiden.

Van deze kaart is helaas geen afbeelding beschikbaar.

Afb. 3. Fragment van de kaart van Walcheren door de gebroeders Hattinga uit 1750.

⁵ Archief Zeeduin, inv. nr. 3.

Na de dood van Anthonie wordt zijn nalatenschap verdeeld over zijn twee dochters Catharina Henrietta en Jacoba. Duno wordt omschreven als *'een hofstede genaamt Duno den nombre van een hondert en drij en veerteig gemeten 108 roeden zoo weij als zaeijland, bosschen, boomgaardt, moestuin, vijvers met zijn heerenhuijs, boerewoning, schuere en stallinge'*.⁶ Op 23 november 1748 wordt Duno door mr. Cornelis Bodaert, schepen en raad van Middelburg, die gehuwd was met Jacoba de Huijbert, verkocht aan Hermanus Morgenster uit Middelburg. Duno heeft dan een grootte van 138 gemeten (55 hectare).

Op de Kaart van Walcheren uit 1750 (afb. 3) is de inrichting van het terrein zichtbaar. Duno bestaat uit een omgracht terrein waarop drie gebouwen zijn gesitueerd. Waarschijnlijk is het gebouw in de zuidoosthoek van het terrein het herenhuis omdat er vanuit dit gebouw drie zichtassen, in de vorm van een patte d' oie of ganzevoet, zijn geprojecteerd. Deze zichtassen komen samen in een halfcirkelvormig plein tegenover het herenhuis. De ganzevoet is een onderdeel van een aanleg in geometrische stijl. De aanleg bestaat verder uit bos en wandeldreven die beplant zijn met laanbomen. De westelijk zichtas fungeerde toen waarschijnlijk als toegangsweg vanwege de aanwezigheid van een monumentale poort aan de Noordweg. Deze poort is gedateerd op 1740-1755 en is speciaal op maat gemaakt voor deze plek. De hoekverdraaiing in de hekpijlers (bovenaanzicht) komen overeen met de hoek van de oprijlaan en de situering van de oude loop van de Noordweg. De hele buitenplaats is omgeven door bos. De percelen op het eiland zijn asymmetrisch en het grondgebruik bestaat mogelijk uit boomgaard. Ten oosten van het eiland zijn een aantal lanen te zien die mogelijk de toegang vormen tot het terrein vanaf de Dunoweg.

In 1767 vindt de overdracht plaats aan Joseph de Moor Grymalla, wijnkoper te Middelburg. De buitenplaats wordt omschreven als *'het hof Duno met desselfs heerenhuisinge, boerewooninge, schuur, stallinge, en verder timmer'*. Alles wat aard- en nagelvast is is bij de verkoop inbegrepen met uitzondering van honderd *'olme sinkeling staande aan de hekken van de gemelde buitenplaats'*. Een *'olme sinkeling'* is een singel van iepen. Tot het personeel behoorde een hovenier, een kastelein⁷ en arbeiders.⁸ De weduwe van Grymalla, Digna Johanna van den Sloot, heeft het goed in 1810 nog in bezit.⁹ Het erf en de huizen beslaan 8 gemet en de bebouwing bestaat uit *'een steenen Huizing, Boerenwoning, Stal, Koetshuis en Schuur'*.

Op 23 april 1812 wordt de buitenplaats Duno door de erfgenaam van de weduwe de Moor Grymalla verkocht. Volgens de verkoopakte gaat het om *'eene aangename en welgelegene buitenplaats genaamd Duino, benevens wey-, zaay-, en moeserylanden'*. De buitenplaats wordt nader omschreven als *'heerenhuis, tuinmanswoning, stal en koetshuis, schuur en verderen timmer van 121 gemet, 27 roeden aangelegd in een ruim Plein en uitgestrekte moestuin, omringd van een vischryke Vijver; voorts welbeplant Bosch, voorzien van ruime en fraaije Wandelingen'*.¹⁰

Koper van Duno is Lourens Verhage in opdracht van *'de heeren Marinus Tak en zonen'*. Al eerder had deze familie een grote aankoop gedaan in Oostkapelle; zij hadden in december 1805 het huis Oostkapelle gekocht. De firma Tak heeft dit huis en verdere gebouwen gesloopt en de grond omgevormd tot landbouwgrond.

⁶ Schepenregister Oostkapelle (fol. 131).

⁷ Volgens de Van Dale is een kastelein een slotvoogd, burggraaf, caf houder of pachter.

⁸ Archief Zeeduin, 8.

⁹ Zwemer, pag. 1.

¹⁰ Archief Zeeduin, verkoopbiljet 1812.

Op de kadastrale kaart uit 1812 (afb. 4) zijn twee gebouwen te zien. Ten opzichte van de kaart van Hattinga uit 1750 is het meest noordoostelijk gelegen gebouw verdwenen. Het veronderstelde herenhuis, dat in de zuidoosthoek van het terrein ligt, heeft een afmeting van circa 12,5 bij 30 meter. Van gebouwen die in de verkoopakte van 23 april 1812 zijn genoemd, zijn mogelijk de tuinmanswoning, de stal en het koetshuis ondergebracht in één gebouw. Dit is het gebouw dat in de as ligt van de weg eiland - Dunoweg. De gracht is overbruggd aan de oostzijde van het eiland.

Afb. 4. Kadastrale kaart 1812.

De bewoner van de tuinmanswoning van Duno krijgt na verkoop tot 1 november de tijd om te vertrekken. Tot die tijd mogen hij en zijn gezin gratis de groenten en vruchten uit de moestuin nuttigen. De gronden voor agrarisch gebruik werden verpacht en het bos werd door Tak in eigen beheer geëxploiteerd voor de houtwinning. Dat blijkt uit een pachtbepaling in het pachtcontract van 1825: *'De pagter is verplicht de behoorlijke plek gronds op het eiland binnen de groote vijver te laten voor stapelplaats van hout dat op het overpagte gedeelte van deze hofstede groeit en jaarlijks geslagen wordt'.*

In 1820 (afb. 5. Kadastraal Minuutplan) is volgens het kadastraal minuutplan het herenhuis verdwenen en is ten noorden daarvan een nieuw langwerpig gebouw te zien. Ten westen van de bestaande bebouwing is een nieuw klein gebouwtje te zien, mogelijk het bakhuisje, waarvan in de financiële overzichten van Duno melding wordt gemaakt ¹¹. Het eiland is ingericht als moestuin, weiland en boomgaard en buiten de gracht is bos, weiland en akkerland te vinden. In deze tijd is het eiland niet meer in het geheel omgeven door bos, zoals dat in circa 1750 nog wel het geval was.

De as

Afb. 5. Kadastraal Minuutplan 1820.

van de patte d'oie, die op de Noordweg uitkomt, eindigt daar in een half cirkelvormig plein. Gezien de aanduiding dreef als bouwland zal het pad toen als een boerenpad in gebruik zijn geweest. Het talud van de sprinken, de percelen 58 bis, 59 bis, 71 bis en 74 bis, hebben een apart nummer. "Sprinken" zijn slooten in de Walcherse streektaal. Zie bijlage 1 voor de oorspronkelijk aanwijzende tafel.

¹¹ Archief Zeeduin, map Duino, financiële overzichten.

Op 5 oktober 1829 verkoopt Samuel Tak Duno aan Cornelia Martha Leidekker de Bruin. Zij is echtgenote van jhr. mr. Adrianus van der Straaten van den Hill, eigenaar van het naastgelegen Zeeduin en vanaf dat moment horen Duno en Zeeduin bij elkaar. Duno bestaat dan uit *'eene hofstede, bestaande in huizing, schuur, stalling, bakkeet en verdere getimmertens (...) met den nombre van 47 bunders, 51 roeden en 76 ellen bosch, weij en zaaijlanden'*. De tuinman van Zeeduin had de taak om op de bossen toe te zien. ¹²

De Historische Kaart van Zeeland (afb. 6) laat de terreininrichting uit die tijd zien. De verhoudingen van deze kaart zijn niet geheel betrouwbaar. Dit blijkt uit het feit dat de vorm van de gracht en de hoek van de toegangsweg op de gracht niet juist zijn weergegeven. In het bosgebied om Duno zijn wandelpaden te zien in landschappelijke stijl en ten oosten van het eiland is een ronde kom in het bos zichtbaar. Ten opzichte van de situatie in 1750 is het areaal bos afgenomen. Tussen het eiland en de Dunoweg is een patte d'oie zichtbaar, die als zodanig in circa 1750 nog niet herkenbaar was. De middenas van dit element vormt de toegangsweg tot het eiland en mogelijk was dit ook al in 1750 het geval. Van de oudere patte d'oie is de westelijke as zichtbaar en deze is voorzien van een laanbeplanting. De oostelijke as is herkenbaar als een perceelsovergang van akkerland naar bos. Langs de westas is een nieuwe kromme weg te zien. Deze weg loopt via "het bos om Duno" naar de oprijlaan van Zeeduin. De weg is in circa 1887 bestraat. ¹³

Van der Straaten krijgt in 1840 toestemming van de Polder Walcheren om een heul te leggen over de sprink *'ter zake eener te leggen nieuwe rijbaan over de hofstede Duno'*. ¹⁴ Mogelijk is vóór 1840 de dam in de sloot die perceel 72 kruist (Kadastraal nummer 58 bis, 59 bis, 73 bis en 74 bis) verdwenen en is deze later weer hersteld zodat deze weg weer als zodanig kon functioneren. In 1860 wordt door de pachter van Duno verzocht de wilgen en meidoorns langs het land te mogen kappen. ¹⁵

Na het overlijden van C.M. Leidekker de Bruin in 1860 - haar echtgenoot was in 1857 overleden - ging zowel Duno als Zeeduin over naar hun enige zoon jhr. mr. Campegius Cornelis Anthony Johannes, die rechter was bij de rechtbank te Middelburg. In 1863 is sprake van een oprijbaan/berceau, waar deze berceau lag is niet precies bekend. De stapelhof, waar hout werd opgestapeld voor de verkoop, lag in de zuidoosthoek van het eiland. ¹⁶

Campegius Cornelis Anthony Johannes Van der Straaten was ongehuwd en overleed in 1864. Hij liet zijn bezittingen na aan zijn studievriend Mr. Henri Frederik Lantsheer en diens echtgenote Maria Wilhelmina van Vollenhoven. In 1867 is *'de nieuwe schuur kant en klaar opgeleverd'* en *'het plein voor het groote hek aan de straatweg en een deel van de oprijlaan is bestraat'*; hiermee wordt waarschijnlijk bedoeld de poort met plein aan de Noordweg want de Dunoweg was toen nog niet verhard. ¹⁷

¹² Zwemer, pag 29.

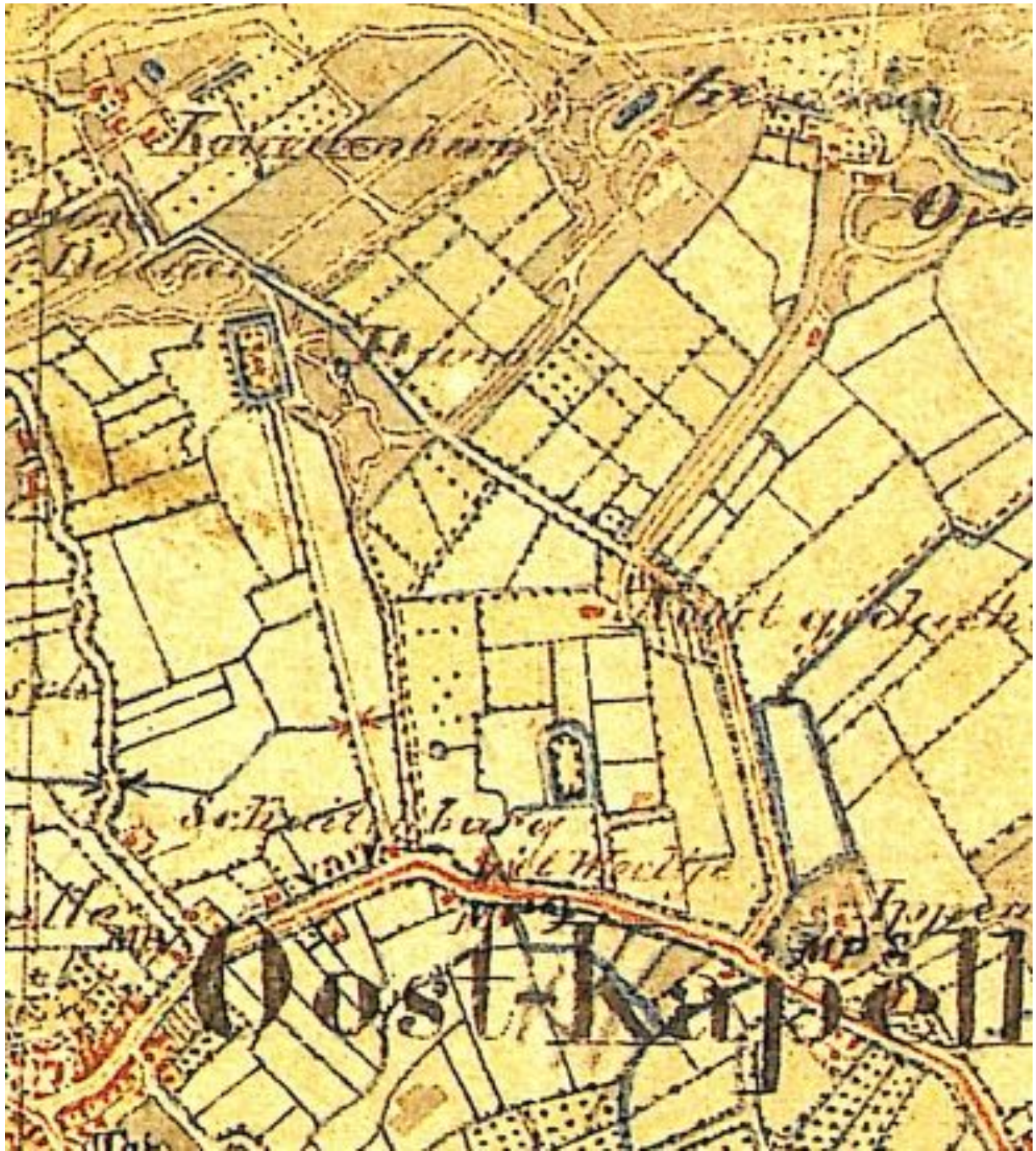
¹³ Zwemer, pag. 27.

¹⁴ Volgens de Van Dale is een heul een riool, dijk of duiker.

¹⁵ Archief Zeeduin, map Duino, financiële overzichten.

¹⁶ Archief Zeeduin, map Duino, financiële overzichten.

¹⁷ Archief Zeeduin, map Duino, financiële overzichten.

Afb. 6. De Historische Kaart van Zeeland 1856-1858.

In 1869/1870 voert H.F. Lantsheer een nieuwe terreinindeling in. Van het bos, dat als Kadastraal nummer 32 bekend en in 1820 circa 10 ha. is, blijft slechts 1,5 ha. over. Dit gedeelte ligt tussen de gracht om Duno en de Dunoweg, en is heden ten dage nog aanwezig. In 1877 wordt in het gemeentelijk verslag van de landbouw niets meer ingevuld onder het kopje houtteelt, waarschijnlijk is dan het overgrote deel van het bos verdwenen. In 1869 is op het eiland een boomgaard aangeplant. De vijver of gracht is vanuit de binnenzijde vernauwd waardoor het oppervlak van het eiland is toegenomen. Volgens het pachtcontract uit 1873 werd de lange toegangsweg naar Duno, met Kadastraal nummer 72, boerendreef genoemd.¹⁸

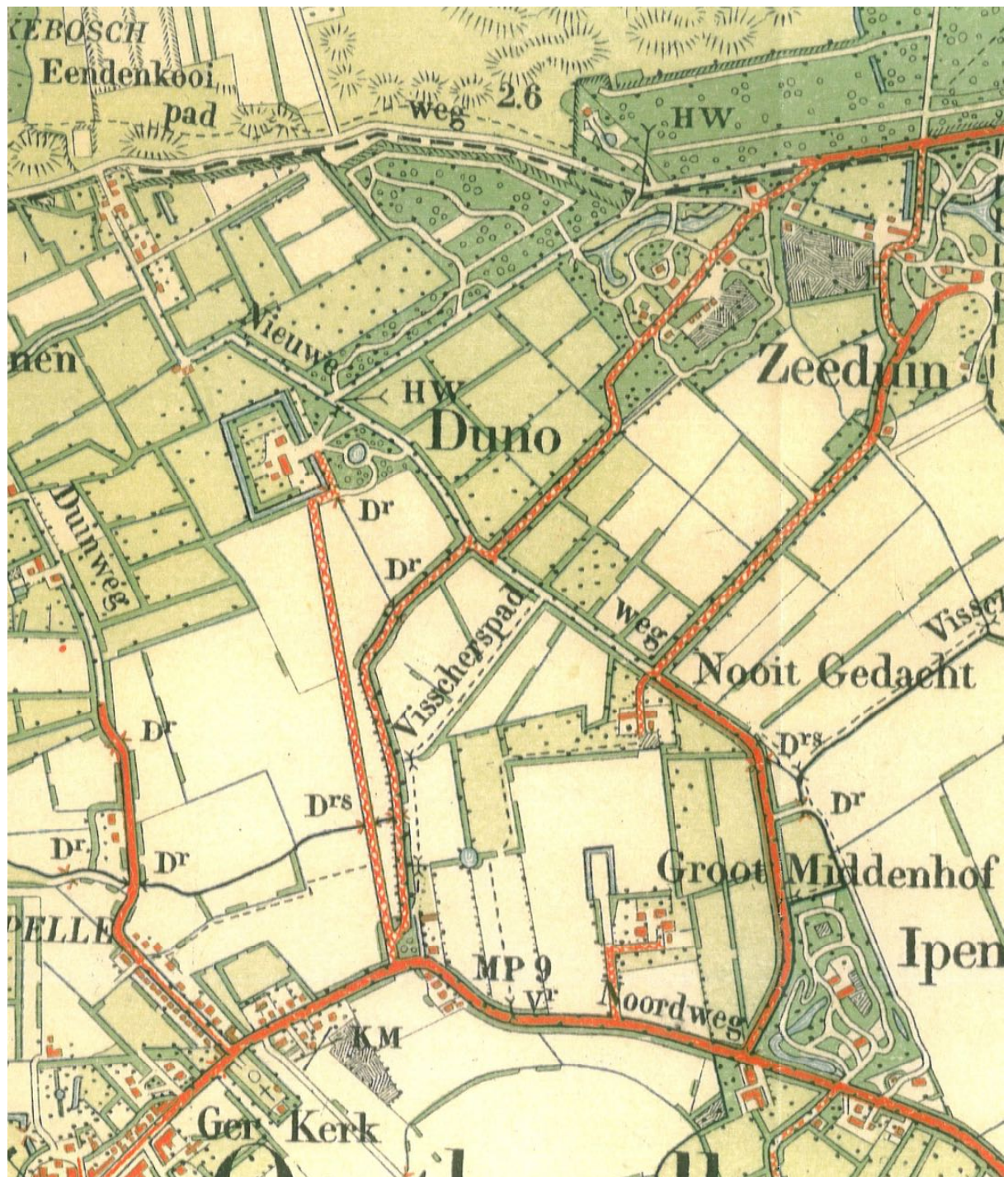
Op het Bonneblad no. 615 is de aanleg uit circa 1911 zichtbaar (afb. 7). Op deze kaart is goed te zien dat het bosareaal is afgenomen. Hiervoor in de plaats is weiland en akkerland gekomen. De meeste weiden zijn voor een groot deel omzoomd met singels. Binnen het eiland is de opstelling van de bebouwing niet gewijzigd, er is echter wel een nieuw gebouwtje zichtbaar ten westen van de bestaande bebouwing. De perceelsindeling op het eiland komt nog aardig overeen met de situatie in 1750. Aan de binnenzijde van de gracht is een singel te zien, weiland en enkele bomen, mogelijk fruitbomen.

Op latere topografische kaarten vinden geen noemenswaardige veranderingen meer plaats in de aanleg van Duno.

Recentelijk is het terrein rondom de buitenplaats Duno heringericht. Onderdeel van deze herinrichting betreft de omvorming van de oorspronkelijke toegangsweg, zichtas en later boerendreef tot landbouwgrond.

Tot op heden is Duno in bezit van de familie Lantsheer.

¹⁸ Archief Zeeduin, map Duino, financiële overzichten.

Afb. 7. Bonneblad 615, Domburg, verkend 1911, uitgave 1912

2.1 OVERZICHT ONTWIKKELING DUNO

1581

huis
Schuren
hofstede
boomgaard
land

1689

wilgen

1679-1721 blokkaart

4 bomen
2 huizen
poortgebouw

Dood Anthonie de Huijbert: jaartal?

heerenhuijs
boerewoning
schuere
stallingen
vijvers
moestuin
boomgaardt
bosschen
weij- en zaeijland

1750 Hattinga

2 langgerekte gebouwen in L-vormige opstelling rond voorplein, 1 vierkant gebouw in zuidoosthoek
gracht
bossen met formeel lanenstelsel

1767

heerenhuisinge
boerenwooninge,
schuur
Stallinge
verder getimmer
olmen sinkeling

1810

steenen huizing
boerenwoning
schuur
stal
koetshuis

1812 prekadastrale kaart

1 langgerekt gebouw in de zuidoosthoek van het eiland
1 langgerekt gebouw centraal op het eiland met de lange zijde tegenover de entree-gracht
lange as vanaf de Noordweg

1812 verkoopcontract

heerenhuis
tuinmanswoning
schuur
stal en koetshuis
verder getimmer
ruim plein
uitgestrekte moestuin
vischrijke vijver
welbeplant bosch met ruime en fraaije wandelingen

1820 Kadastraal minuutpan

1 langgerekt gebouw centraal op het eiland met de lange zijde tegenover de entree. Dit gebouw heeft een uitbouw aan de noordwestzijde.
1 langgerekt gebouw ten noordoosten daarvan en haaks daarop geplaatst, zodat een voorplein ontstaat.
1 kleine opstal achter het centrale gebouw-gracht
lange as vanaf de noordweg

1829

huizing
schuur
stal
bakkeet
verder getimmertens
bosch
weij en zaaijlanden

2.2 CONCLUSIE

Wat betreft de inrichting van Duno in de Middeleeuwen is weinig bekend omdat hierover geen directe bronnen beschikbaar zijn. Duno zal mogelijk in de Middeleeuwen het karakter van een boerderij hebben gehad gezien de tienden die door de abdij van Middelburg werden geïnd. Daarnaast zal Duno een representatieve functie hebben gehad in deze tijd omdat in 1408 de proost van de abdij, de dijkgraven van Walcheren en schepenen van Middelburg de maaltijd gebruiken en omdat graaf Willem V meerdere malen op Duno heeft gelogeed. Mogelijk was er een 'steenhuis' aanwezig, een stenen huis van aanzien of een stenen herenkamer die tegen de boerderij aangebouwd was. Waarschijnlijk heeft dit gebouw in ieder geval geen kasteelachtig aanzien gehad. Zou dit wel het geval geweest zijn, dan zouden Jacob van Deventer en Christiaan Sgrooten Duno hebben afgebeeld op hun kaarten van Zeeland, waarop alle Walcherse kastelen zijn weergegeven. Mogelijk had Duno in deze tijd een poortgebouw dat meer opviel dan het herenhuis omdat juist dit poortgebouw wordt genoemd in Middeleeuwse oorkonden in plaats van het herenhuis zelf.

In 1581 is er voor het eerst sprake van een afzonderlijk huis dat naast het boerenbedrijf genoemd wordt. Waar dit huis lag is niet bekend. In die tijd is er eveneens een boomgaard aanwezig op het terrein. We weten niet of er sprake was van een tuin- of parkaanleg. Pas in 1750 is voor het eerst een tuin of parkaanleg te zien in geometrische stijl. De aanleg bestaat uit een patte d'oie en mogelijk horen de overige beplante wegen en paden met een laanbeplanting en het bos om Duno eveneens tot de parkaanleg. Waarschijnlijk werd het hout geëxploiteerd voor de houtproductie en kon er gewandeld worden in de bossen. Op het snijpunt van de assen van de patte d'oie bevindt zich waarschijnlijk het hoofdhuis of het oude poortgebouw.

In 1810 zijn er 'fraaie wandelingen' op de buitenplaats aanwezig, mogelijk zijn dit de slingerpaden die afgebeeld zijn op de Topografische kaart uit 1856-1858. Deze paden zullen aangelegd zijn tussen circa 1750 en 1810. In 1812 is het hoofdhuis nog aanwezig. In de periode dat de familie Tak eigenaar is van Duno, tussen 1812 en 1829, is het herenhuis gesloopt en is een deel van de parkaanleg, het bosgebied ten zuiden van het eiland, omgevormd tot landbouwgrond. Vanaf deze tijd heeft het eiland voornamelijk een agrarische functie. Van de wandelingen in het park is in feite alleen het huidige bosgebied overgebleven tussen het eiland en de Dunoweg.

Uitgaande van de bekende historische kaarten is er ter plaatse nooit een overbrugging van de gracht geweest. Vermoedelijk heeft het pad altijd met een bocht om de gracht heen gelopen, parallel aan het water, om uiteindelijk uit te komen bij de dam aan de oostzijde. Deze situatie heeft tot voor kort bestaan. Enkele jaren geleden is in het kader van een groot-scheepse ruilverkaveling het pad verlegd om aansluitend aan de gracht een grotere akker te kunnen creëren. Vermoedelijk speelden privacy-overwegingen bij deze herinrichting ook een rol. Nu buigt het pad veel eerder af in oostelijke richting en sluit daar aan op de min of meer parallel lopende weg naar Zeeduin.

De boerdij en de boerenwoning.

De landbouwschuur.

3 HUIDIGE SITUATIE

3.1 INLEIDING

Het onderzoeksterrein bestaat uit een omgracht terrein van ongeveer 2 hectare, met daarop verschillende gebouwen. Twee van deze gebouwen zijn aangewezen als rijksmonument: Een grote schuur met aangebouwde stal en een boerenwoning met inpandige garage en stal. Tot de historische bebouwing behoort verder een melkhuisje.

De schuur en boerenwoning staan in een L-vormige opstelling tegenover het entreehek en vormen zo een voorplein. Het melkhuisje bevindt zich achter de boerenwoning. Het voorplein is beplant met drie monumentale bomen en geheel bestraat met oude klinkers. Het voorplein is bereikbaar via een dam in de oostelijke arm van de gracht. De entree wordt gemarkeerd door een stel monumentale hekpijlers met wapendragende leeuwen. Eén van de wapenschilden vermeldt het jaartal 1629.

Naast de monumentale bebouwing staan er op het terrein twee moderne bedrijfsgebouwen: Een kunststof loods en een kleine bakstenen stal. Beide dateren uit de tweede helft van de 20ste eeuw en zijn gesitueerd achter de monumentale schuur.

Het terrein binnen de gracht heeft een functioneel agrarisch gebruik als weiland en boomgaard en is voorzien van een windsingel van populieren.

Ten oosten van het eiland ligt, ingeklemd tussen de oostelijke arm van de gracht en de Dunoweg, een formeel hakhoutbos met bescheiden afmetingen. Dit bos wordt door middel van een ganzevoetstructuur in symmetrische vakken verdeeld. De middenas van deze ganzevoet vormt de toegangslaan tot het eiland.

Het omliggende gebied is open en in gebruik als wei- en akkerland. De eigendomsgrens in het zuiden wordt gevormd door de Noordweg. Vanaf deze weg is een lange formele as geprojecteerd op de zuidoosthoek van het eiland. Deze as heeft het karakter van een landweg en wordt aan de Noordweg gemarkeerd door twee monumentale hardstenen hekpijlers. Op tweederde van de lengte tot aan de gracht buigt het pad oostwaarts en gaat over in een parallel lopend pad met een grilliger verloop, dat aansluit op de toegangslaan van de naastgelegen buitenplaats Zeeduin.

3.2 EILAND

Landbouwschuur

De bijzonder grote en decoratieve landbouwschuur heeft een rechthoekige plattegrond en deels gepotdekselde, deels gemetselde gevels. Het houtwerk is geschilderd in een opvallende lichtgroene kleur.

Het gebouw vertoont grote overeenkomsten met de landbouwschuur op het nabijgelegen boerderijcomplex Klein Zeeduin. De schuur dateert uit 1867, maar heeft oudere voorgangers gehad, mogelijk op dezelfde plek. De oudste vermelding van schuren op Duno dateert uit 1581. De oudste kaart waarop ter plaatse voor het eerst een gebouw is afgebeeld dateert uit 1750.

De schuur ligt in de as van de toegangslaan aan een voorplein, feitelijk op de plek waar je het hoofdgebouw van de buitenplaats zou verwachten. Door deze prominente ligging en de enorme schaal van het gebouw, is de schuur veruit het meest in het oog springende element op het eiland, zelfs zichtbaar vanaf de Noordweg.

De boerenwoning.

Fruitbomen ten westen van de landbouwschuur.

De schuur ligt in de as van de toegangslaan aan een voorplein, feitelijk op de plek waar je het hoofdgebouw van de buitenplaats zou verwachten. Door deze prominente ligging en de enorme schaal van het gebouw, is de schuur veruit het meest in het oog springende element op het eiland, zelfs zichtbaar vanaf de Noordweg.

Boerenwoning

Het centrale en waarschijnlijk oudste deel van de uit baksteen opgetrokken woning bestaat uit twee achter elkaar geplaatste bouwdelen van vijf traveeën breed, ieder onder een eigen zadeldak. De symmetrisch ingedeelde voorgevel van het middendeel heeft centraal een eenvoudige toegangsdeur.

Aan de linkerkant van het symmetrische middendeel bevindt zich een voormalige stal en aan de rechter kant een garage (voormalige wagenshuur?). Beide zijn van binnen en van buiten nog als zodanig herkenbaar. De gehele voorgevel is voorzien van een bepleistering in blokmotief.

De woning vertoont gelijkenis met de dienstwoning op de aangrenzende buitenplaats Zee-duin.

De boerenwoning dateert in hoofdvorm uit de periode 1812-1820. In de loop van de 19de en/of vroege 20ste eeuw is het pand links en rechts uitgebreid of vernieuwd. De woning heeft net als de schuur een oudere voorganger gehad, mogelijk op dezelfde plek. In een omschrijving van 1581 wordt naast een huis en schuren een hofstede genoemd en vanaf het midden van de 18de eeuw is in de omschrijvingen sprake van een boerenwoning. De oudste weergave op kaart van bebouwing ter plaatse is de kaart van Bernard uit 1641, gevolgd door de kaart van Hattinga uit 1750. De datering is gebaseerd op het feit dat de hiervoor genoemde bebouwing op het prekadastrale minuutplan uit 1812 verdwenen is. Op het kadastrale minuutplan uit 1820 is ter plaatse weer (nieuwe) bebouwing afgebeeld.

De boerenwoning vormt de noordelijke begrenzing van het voorplein. De woning wordt bewoond door de pachter van het terrein.

Melkhuisje

Het uit hout opgetrokken melkhuisje met pannendak ligt achter de boerenwoning en dateert waarschijnlijk uit dezelfde tijd als de boerenwoning: 1812-1820. Op de bekende kadastrale en topografische kaarten is het niet aangegeven. Het melkhuisje wordt momenteel gebruikt als opslagruimte.

Loods

Achter de grote schuur staat een grote, uit kunststof (?) opgetrokken loods met een halfronde profiel. Deze loods wordt gebruikt voor de opslag van machines en dateert uit circa 1985. De bouwkundige staat is goed.

Stal

Achter de schuur en de loods staat een kleine uit baksteen opgetrokken stal. De stal is in gebruik als paardenverblijf en dateert uit circa 1960.

Dam en hekpijlers

Een uit gemetselde baksteen opgetrokken dam met keermuren in de oostelijke arm van de gracht, vormt de toegang tot het voorplein. Het brugdek is bestraat. De dam vormt een bouwkundige eenheid met twee bakstenen hekpijlers aan de eilandzijde. Deze pijlers hebben een gecementeerde of natuurstenen voet en worden bekroond door natuurstenen leeuwen die wapens dragen. Op de pijlers zijn cartouches aangebracht met het opschrift ANNO

De loods en de paardestal ten westen van de landbouwschuur.

Hekpijlers in de dam in de gracht.

1629. In de redengevende omschrijving uit het monumentenregister worden ook smeedijzeren vleugelhekken genoemd, deze zijn tegenwoordig niet (meer) aanwezig. Wel is aan de binnenzijde van de pijlers nog het bevestigingsmateriaal te zien van een niet meer aanwezig inrijhek. Dam en pijlers dateren vermoedelijk uit 1629, de leeuwen zijn waarschijnlijk in de 19de eeuw aangebracht.

Gracht

Rond het enigszins trapeziumvormige eiland loopt een gracht, die van insteek tot insteek circa 12 meter breed is, de breedte van het water is ongeveer de helft. Het verschil in breedte wordt verklaard door de helling van het talud en het waterpeil. Verder lijkt de gracht smaller door een grote hoeveelheid riet langs de oevers. Er ligt een dam in de oostelijke arm, niet precies in het midden van deze arm, maar iets daaronder.

Inrichting, beplanting en gebruik van het eiland

Het voorplein en het terrein rond de bebouwing is verhard. Het plein is bestraat met oude klinkers. Ter plaatse van de toegang tot de gebouwen zijn kinderkopjes toegepast. De bestrating dateert vermoedelijk uit de tijd van de schuur, 1867, maar zou ook ouder kunnen zijn.

Prominent op het voorplein staat een groep van drie monumentale bomen, twee beuken en een kastanje. Ten noorden van de oprit naar het voorplein staan een haagbeuk en enkele groenblijvende heesters. Ten zuiden van deze oprit staan een treurwilg en een linde.

Het terrein opzij en achter de boerenwoning is het prive-terrein van de pachter. Het is ook als zodanig ingericht. Aan de westzijde zijn achtererf en tuin afgebakend met een ligusterhaag, op het bestrate achtererf staan een grote voliere en het melkhuisje. Het terrein achter de voliere is geheel begroeid en niet toegankelijk.

Ten zuiden van de landbouwschuur bevindt zich de mestvaalt. Dit deel wordt ook gebruikt voor de opslag van materiaal en werktuigen. Ten westen en zuiden van de landbouwschuur is het terrein verhard met grote functionele betonnen platen. Dit is in de 20ste eeuw gebeurd, mogelijk met de bouw van de stal aan de landbouwschuur in 1962.

Ten westen van de landbouwschuur ligt een hoogstamboomgaard met appel- en perenbomen. Wanneer deze boomgaard is aangelegd is niet bekend. De eerste vermelding van een boomgaard op Duno dateert uit 1581. Op het kadastrale minuutplan uit circa 1820 beslaat de boomgaard het noordelijke deel van het eiland en ligt ter plaatse van de huidige boomgaard een (moes)tuin. De conditie van de bomen is matig en er is al veel uitgevallen.

Het overige terrein binnen de gracht bestaat uit kleine begraasde weidepercelen (zuidoost-zuidwest- en noordwesthoek), die zijn afgezet met schrikdraad.

Waarschijnlijk is er altijd een deel van het weiland als weide in gebruik geweest, maar de huidige oppervlakte aan grasland laat geen ruimte meer voor een moestuin, die er ook altijd geweest is. Oorspronkelijk zal de oppervlakte grasland dus kleiner zijn geweest. Op het kadastrale minuutplan uit circa 1820 is het zuidelijke deel gedeeltelijk als weide in gebruik en is het noordelijke deel boomgaard.

Het eiland wordt grotendeels omgeven door een windsingel van populieren met plaatselijk een ondergroei van wilg en els.

Deze windsingel heeft als zodanig pas een duidelijke functie sinds de kap van het bos rond Duno, waarmee in het begin van de 19de eeuw een aanvang is gemaakt. Daarvoor is er mogelijk al wel een regelmatige beplanting rond het eiland geweest, maar deze zal waarschijnlijk een voornamer karakter hebben gehad.

De hekpijlers op de dam, op de achtergrond de landbouwschuur.

Het terrein ten westen van de boerenwoning.

Het kadastraal minuutplan uit 1820 laat zien dat het bosperceel ten westen van de gracht het eerst werd gekapt, het is omgezet in bouw- en weiland. Op de eerste topografische kaart uit 1856-1858 is een singelbeplanting rond het binnenterrein aangegeven, evenals een regelmatige beplanting langs de buitenzijde van de westelijke arm van de gracht. Een en ander lijkt verband met elkaar te houden.

De huidige populieren zijn in de tweede helft van de 20ste eeuw aangeplant, daarvoor stonden er iepen, deze zijn geveld vanwege de iepziekte.

De gracht. Duidelijk zichtbaar is de rietvegetatie en de onderbegroeiing onder de populierensingel.

Het hakhoutbos met een deel van de patte d' oie.

De ronde kom in het hakhoutbos. Dit onderdeel is mogelijk een restant van een achttiende- eeuwse formele aanleg.

3.3 HAKHOUTBOS

Ten oosten van het eiland ligt een hakhoutbos met bescheiden afmetingen. Dit bos wordt door middel van een ganzevoetstructuur in symmetrische vakken verdeeld. De middenas van deze ganzevoet vormt de toegangslaan tot het eiland. In het zuidelijke deel, in de as van één van de paden van de ganzevoet, ligt een ronde kom met een diameter van ongeveer 20 meter. Voorbij de kom is het ganzevoetpad is verlandschappelijk en ook langs de rand is een landschappelijk slingerpad aanwezig.

De ganzevoetstructuur van het bos moet stilistisch gezien tenminste uit het begin van de 18de eeuw dateren. Op de kaart van Walcheren uit 1750 is ter plaatse bos afgebeeld, voorzien van een kruisvormige assenstructuur in het zuidelijke deel. De kom is mogelijk aangelegd op het snijpunt van dit formele padenkruis en niet lang na het gereed komen van deze kaart gegraven, of hij was al aanwezig, maar is niet afgebeeld. De kadastrale kaarten van 1812 en 1820 geven geen details over de inrichting van dit bosgebied. Op de topografische kaart van 1856-1858 zijn zowel de kom als de diagonale as in het noordelijke deel voor het eerst afgebeeld.

De middenas van de ganzevoet, annex toegangslaan, is voorzien van een laanbeplanting van zomereik met een ondergroei van sneeuwbes. In de overige paden is geen verharding toegepast. Langs de diagonale assen is geen laanbeplanting (meer) aanwezig. De paden parallel aan de gracht zijn aan de boszijde beplant met populieren.

De beplanting van de bosvakken bestaat uit es en esdoorn, dat als hakhout wordt beheerd. Oorspronkelijk was er ook iep aanwezig, maar daarvan zijn de laatste exemplaren recent geveld vanwege de iepziekte, er is nog wel veel opslag van iep. Verder is er een ondergroei aanwezig van vlier en meidoorn. De bestaat voornamelijk uit braam, brandnetel en speenkruid.

Hoewel de structuuropbouw goed is, heeft het bos te leiden van de uitval van iep. Door het wegvallen van deze bomen komt er erg veel braam en brandnetel op, ten koste van interessantere soorten.

Het hakhoutbos is aangewezen als beschermd natuurmonument.

De monumentale poort uit het midden van de achttiende eeuw. Op de achtergrond de boerderij.

De monumentale poort uit het midden van de achttiende eeuw. Op de achtergrond de boerderij.

3.4 OMGEVING

Vanaf de Noordweg, de weg naar Oostkapelle, wordt het beeld van Duno bepaald door de kopse gevel van de enorme landbouwschuur die zich prominent in het midden van het eiland bevindt, verder door de moderne loods die achter de schuur ligt en door de silhouetwerking van het hoog opgaande geboomte rond het geheel. De omgeving is grotendeels vlak, het eiland wordt aan drie zijden omgeven door wei- en akkerlanden. Door dit vlakke land loopt vanaf de Noordweg een honderden meters lange formele as, die tegenwoordig het karakter heeft van een landweg. De monumentale hekpijlers met vleugelstukken aan de Noordweg zijn uitgevoerd in Régencestijl en dateren uit het midden van de 18de eeuw. Oorspronkelijk was er ook een hek, maar dat is verdwenen.

4 ANALYSE EN WAARDERING

EILAND EN GRACHT

Algemene kwaliteiten:

De ouderdom en gaafheid, zowel van de structuur als van de verschillende onderdelen.

De ruimtelijke en functionele samenhang tussen de verschillende onderdelen.

De hechte relatie tussen vorm en functie van de verschillende onderdelen.

Specifieke kwaliteiten

De gaaf bewaarde structuur van het eiland en de gracht daaromheen die, behoudens een versmalling van de gracht in de tweede helft van de 19de eeuw, uit de 16de of 17de eeuw dateert.

De gaaf bewaarde laat 17de eeuwse entree tot het voorplein met gemetselde hekpijlers en wapendragende leeuwen.

De visueel-ruimtelijke relatie tussen eiland, gracht en hakhoutbos, die tot uitdrukking komt in de as landbouwschuur, voorplein, dam, ganzevoet.

De gaaf bewaarde 19de eeuwse bebouwing: De imposante landbouwschuur en de boerenwoning met melkhuisje. Het zijn gebouwen met een hoge decoratieve en cultuurhistorische waarde, die verschillende fasen in de 19de eeuwse ontwikkelingsgeschiedenis van Duno illustreren en de omslag van buitenplaats naar boerenbedrijf na verwerving door de eigenaren van Zeeduin. Beide gebouwen hebben nog steeds hun oorspronkelijke functie, die van buiten en van binnen afleesbaar is.

Het ensemble van bebouwing, voorplein, monumentale boomgroep en oude bestrating geeft het geheel een heel oorspronkelijk en ouderwets landelijk karakter. Sinds de eerste helft van de 19de eeuw wordt het terrein binnen de gracht alleen nog agrarisch gebruikt. Dit gebruik is in harmonie met de historische bebouwing van landbouwschuur en boerenwoning. Bovendien grijpt dit agrarische gebruik terug op een verder verleden van Duno, toen het een uithof was van de abdij van Middelburg.

De windsingel heeft van oorsprong een duidelijke functionele relatie met de ligging van het erf achter de duinen. Het silhouet van de opgaande beplanting levert sinds de kap van het omliggende bos in de 19de eeuw een markant beeld op.

Knelpunten

In de loop van de twintigste eeuw is Duno geleidelijk veranderd van een kleinschalig boerenbedrijf met uitgestrekte moestuin en boomgaard in een functioneel agrarisch bedrijf, dat deels is verpacht aan derden en vooral gericht is op vee.

Door deze veranderingen in de bedrijfsvoering is de diversiteit in het gebruik van het terrein aanmerkelijk afgenomen. De moes- en bloementuin zijn er bijvoorbeeld niet meer. Verder is er sprake van vereenvoudiging en achterstallig onderhoud door een gebrek aan voldoende arbeidskracht. De huidige pachter is een man alleen, zonder personeel. De boomgaard is daardoor verwaarloosd, de boerenwoning vertoont achterstallig onderhoud en voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd, het erf rond de boerenwoning is vooral functioneel en weinig representatief. Al met al zijn de door de boerin onderhouden details die zo kenmerkend waren voor een 19de eeuws boeren erf, allemaal verdwenen. Dit is ten koste gegaan van de sfeer en beleevingswaarde.

HAKHOUTBOS

Algemene kwaliteiten

- De ouderdom en gaafheid van de structuur en inrichting.
- De ruimtelijke en functionele samenhang met het eiland.
- De hechte relatie tussen vorm en functie van de structuur en inrichting.
- De hoge natuurwaarden.

Specifieke kwaliteiten

- Het gaaf bewaarde lanenstelsel in het bos met een 17de eeuwse toegangslaan, beplant met oude eiken, die in de 18de eeuw werd uitgebreid tot ganzevoet met 5 assen en in de late 18de of vroege 19de eeuw werd voorzien van een enkel slingerpad.
- De beplanting van essenhakhout met overstaanders in de bosvakken, dat als bostype tenminste teruggaat tot de 18de eeuw en nog steeds als hakhout beheerd wordt.
- De ronde waterkom in het zuidelijke bosvak met een beplanting van monumentale platanen.

Knelpunten

- De lanen van de ganzevoet hebben aan allure en herkenbaarheid ingeboet.
- Het evenwicht in de beplanting is plaatselijk verstoord door uitval van iepen als gevolg van de iepziekte, daardoor is er veel braam en brandnetel aanwezig.
- De ruimte rond de kom heeft aan allure ingeboet en mist beslotenheid.

4 VISIE

HET EILAND

De oorspronkelijke functie van Duno als kleinschalig gevarieerd boerenbedrijf met een verblijfplaats voor een eigenaar uit de stad wordt hersteld en visueel tot uitdrukking gebracht. Referentiebeeld daarbij is het Zeeuwse boeren erf rond 1900.

HAKHOUTBOS

Het huidige beeld van het bos, dat bepaald wordt door een structuurrijk bos met overstaanders en hakhout en uit verschillende soorten bestaat, blijft gehandhaafd. De kenmerkende formele achttiende eeuwse structuur is vervaagd en zal worden versterkt. hiermee krijgt het bos meer allure en dit sluit aan op de nieuwe functie van het eiland.

5 INRICHTING

EILAND

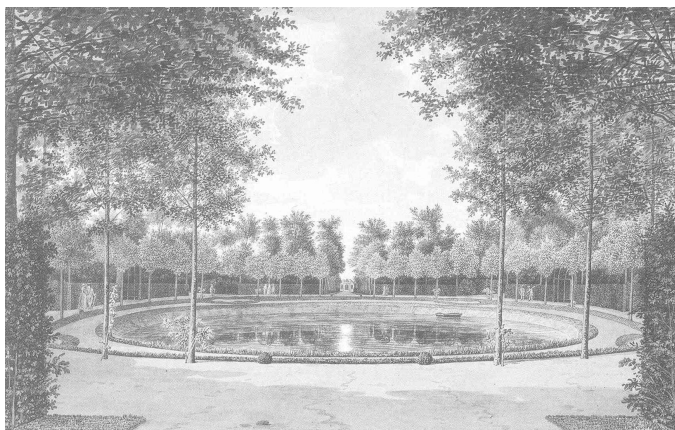
Het nieuwe huis heeft een relatie met de omliggende bebouwing. Het bouwvolume van het nieuwe huis is in overeenstemming met de bestaande boerenwoning en de gevel is uitgelijnd aan de voorgevel van de boerenwoning. Een plein tussen de landbouwschuur, de boerenwoning en het nieuwe huis vormt een bindende schakel in de nieuwe configuratie. Het huis heeft een L vormige grondslag en is zodanig gesitueerd dat er achter het huis een beschutte plek ontstaat waar ruimte is voor een terras.

De bestaande beplanting en de volière ten noorden van de boerenwoning worden gemanoeuvreerd. Daardoor ontstaat ruimte voor een nieuwe invulling, bijvoorbeeld een kruiden- of moestuin. Dit geldt ook voor het terrein te noorden van het nieuwe huis. Deze twee 'noordelijke' terreinen worden visueel van elkaar gescheiden door een bescheiden boomgaard zodat er privacy ontstaat voor beide erven. De beslotenheid vanuit het nieuwe huis neemt toe door de plaatsing van een grote boomgaard ten zuiden van het huis. De beplantingsmassa van de fruitbomen geleed de daar aanwezige open ruimte. De boomgaard is zo gepositioneerd dat een logische relatie ontstaat met de schuur. In deze boomgaard is een zicht uitgespaard waarmee de dieptewerking vanaf het terras gezien zal toenemen. De verschillende deelterreinen zijn omhaagd met Zeeuwse heggen en zo duidelijk afgebakend. Deze hagen sluiten aan bij de sfeer en het karakter van het Zeeuws boerenerv en ze geven beschutting tegen de wind. Een rij van knotwilgen langs de buitenzijde van de gracht versterkt de windkering.

De belevingswaarde van het eiland wordt vergroot door de aanleg van een wandelpad langs de gracht. Voor de boerenwoning worden twee leipen geplaatst conform de oorspronkelijke situatie. In het zuidoostelijke deel van het eiland blijft de meer functionele agrarisch uitstraling behouden door het handhaven van de weides. Het huidige zicht op de schuur van Oostkapelle blijft zo behouden.

HAKHOUTBOS

De formele aanleg wordt versterkt door de aanplant van een strakke haag rond de kom. Als referentiebeeld kan hierbij dienen een prent van Jan Arends uit zijn Arkadisch Walcheren, 1770-1790. De aanleg van een dergelijke haag om de komvormige vijver is een ingreep die relatief weinig verstoring teweeg brengt maar wel goed past bij het oorspronkelijk karakter van deze plek. Nader onderzoek is wat dit betreft gewenst.

Een komvormige vijver met een strakke haag.

LEGENDA

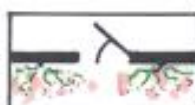
Solitaire boom

zeeuwse haag

Laanbeplanting

begroeide tuinmuur

Leifruit & fruitbomen

tuinhekken

sierheesters

historische bestrating

gemaaide grasbaan

gracht

vaste plantenborder

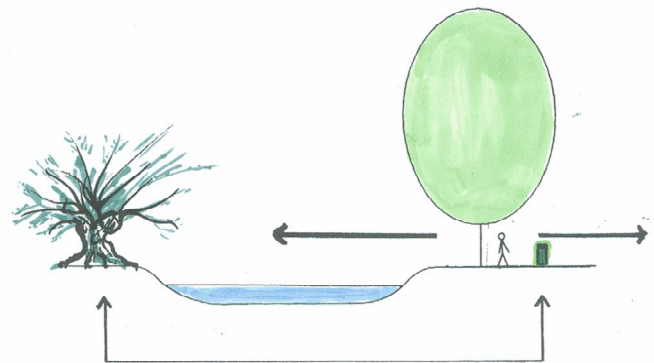
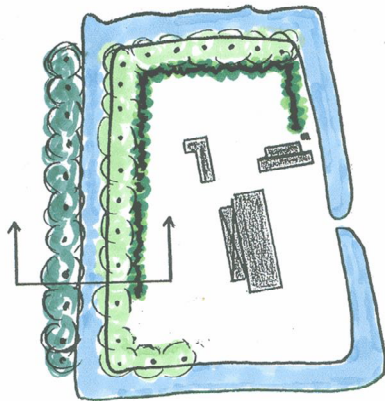

brug of loopplank

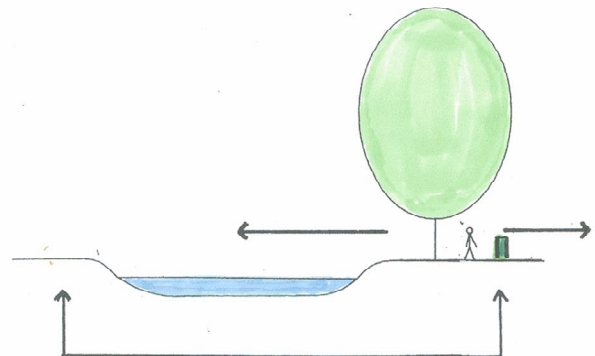
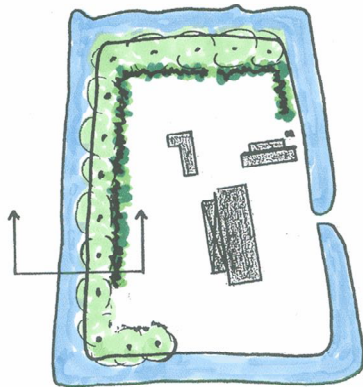
tekening a3

tekening a3

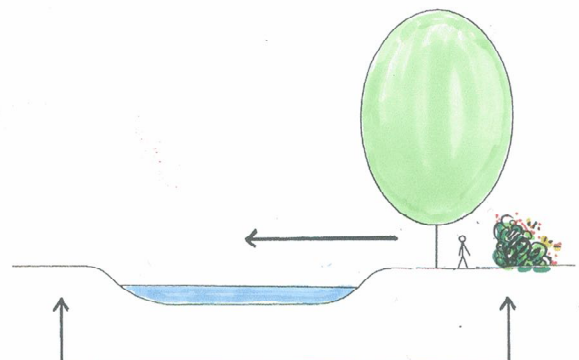
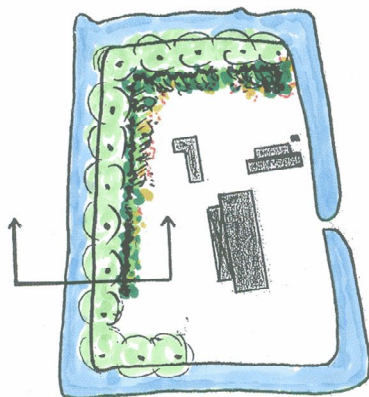
6.2 OPTIES

tijdens de wandeling wordt het beeld doorbroken met knotwilgen aan de overzijde, de knotwilgen fungeren als extra windkering

tijdens de wandeling contact met omgeving

tijdens de wandeling contact met omgeving, de versterkte haag aan de binnen zijde van het eiland zorgt voor beschutting tegen de wind.

6.2 REFERENTIEBEELDEN

Stichting landschapsbeheer Zeeland.

Het uiterlijk van het Zeeuwse landschap wordt bepaald door veel verschillende elementen. Een daarvan is het boerenerf. Dikwijls zijn erven oases van groen in een overigens vaak kaal polderland. Op een 'groen' erf vinden veel dieren een geschikt leefgebied. Boerenwaluwen en kerkuilen broeden in de schuur, huiszwaluwen onder de dakrand. Achter in de wei waar een rijtje knotwilgen staan heeft de steenuil z'n nest. Vlinders vliegen massaal door de bloemrijke tuin. Onder de brede heg rond de hoogstamboomgaard scharrelt tussen de bladeren en takken een egel. Kikkers kwaken vanuit de poel in het weiland en salamanders schuilen onder de takkenhoop bij de bakkeet.

De verschillende elementen op het erf vertellen ons iets over de geschiedenis van de streek en zijn bewoners. Daarom zijn erven met vanouds voorkomende elementen ook in cultuurhistorisch opzicht waardevol. Denk daarbij aan elementen als hoogstamboomgaarden, doornhagen, knotwilgen, veedrinkput, bloemhof, moestuin, bakkeet, schuur, welput, mestput e.d.

Hoogstamboomgaarden

Hoogstamboomgaarden zijn de smaakmakers van ons Zeeuwse landschap. Als onderdeel van de talrijke erven die her en der in de open polders gelegen zijn vormen ze prachtige landschapselementen met fraaie bloeiwijze en smakelijke vruchten.

Naast de grillige boomvormen hebben hoogstamfruitbomen een prachtige bloesem en fraaie vruchten. De oude bomen hebben vaak een hoge natuurwaarde, bijvoorbeeld de diverse holten in de stam die groot belang zijn voor hollenbroeders (spechten).

Tevens is het bestaande assortiment oude hoogstamfruitbomen van groot belang als dragers van een rijk gevarieerd assortiment van oude rassen en als genenreservoir (bv de Zoete Hollaars in Zeeuws Vlaanderen).

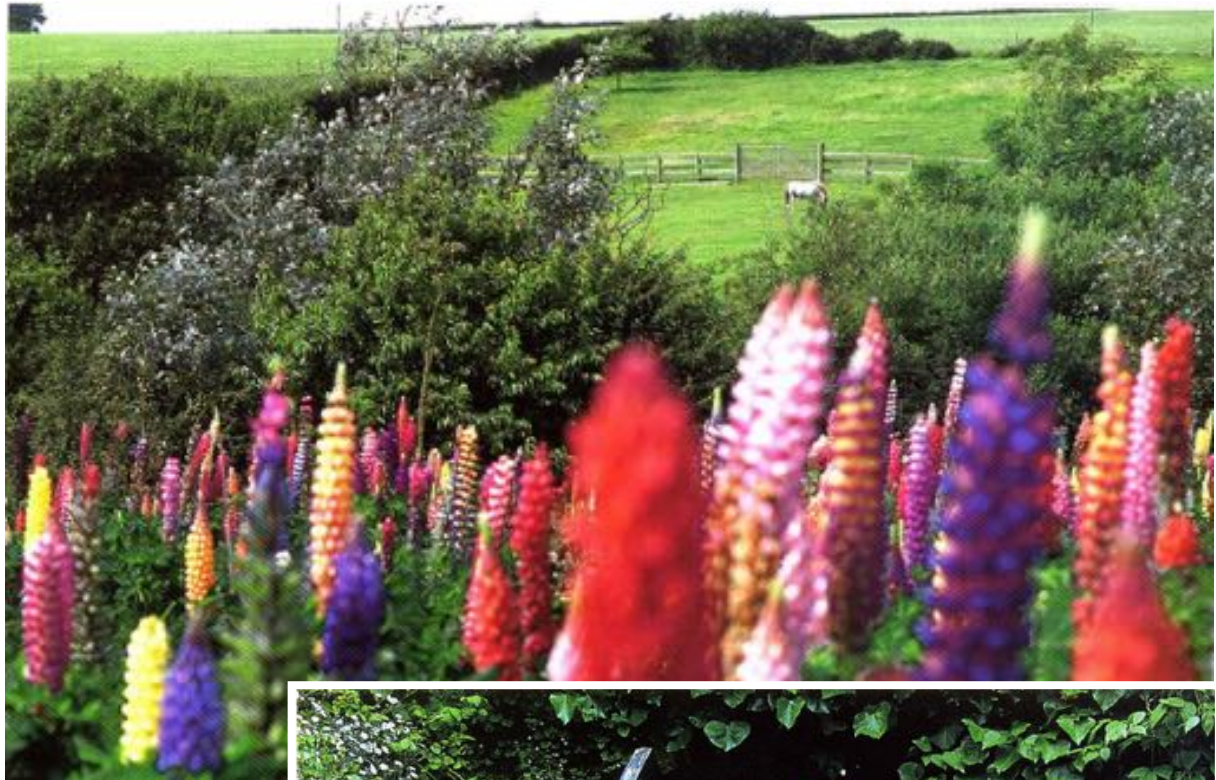
In Zeeland vinden we naast appels, peren, pruimen en kersen ook vaak een of enkele walnoten in de hoogstamboomgaard. Aan de rand van de boomgaard of op een overhoek op het erf staan soms speciale fruitsoorten, vaak op halfstam, zoals een mispel (veel te vinden op Zuid-Beveland), kweeper of moerbeï. Op Tholen vinden we voor oude boerenwoningen vaak enkele oude leipen, in de Zak van Zuid-Beveland staat er vaak een enorme Juttepeer voor de boerenwoning.

Een verstillde, geurige, kleurige plek met een ouderwets landelijk karakter.

Weides en andere open ruimtes omgevormd tot bloemrijk grasland, Langs de gracht als windkering inheemse boomsoorten, zoals wilg, es, els, abeel en/of meidoorn
Natuurvriendelijke oevers
Eenvoudige bruggen.

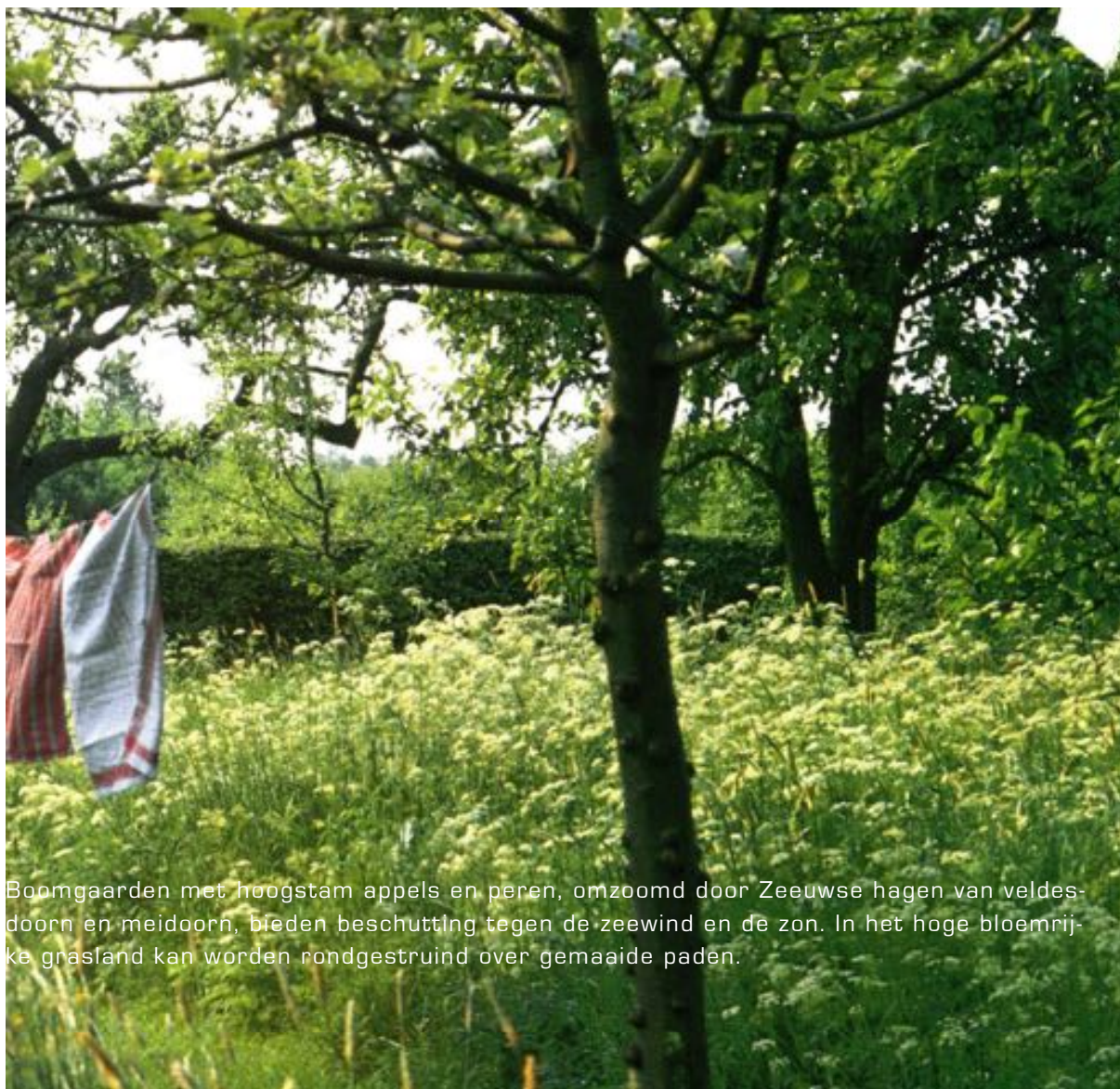

Rond de woningen
de sfeer van een
19de eeuwse Zeeuw-
se boerentuin.

Felgekleurde bloe-
men, lupinen,
dahlia's , asters,
stokrozen, pioenro-
zen en zonnebloe-
men.

Tegen een achter-
grond van verweerd
metselwerk, fris ge-
schilderd houtwerk
en oude klinkerbe-
strating.

Boomgaarden met hoogstam appels en peren, omzoomd door Zeeuwse hagen van veldesdoorn en meidoorn, bieden beschutting tegen de zeewind en de zon. In het hoge bloemrijke grasland kan worden rondgestruind over gemaaide paden.

Privétuinen kunnen worden ommuurd of omhaagd ter bescherming tegen de zeewind. Ze vormen zo tegelijkertijd een veilige speelplek voor kinderen.

Muren, gemetseld van oude baksteen, kunnen worden benut voor leifruit en bieden plaats aan beschutte zitjes en houtopslag.

Hagen van veldesdoorn en meidoorn versterken het landelijke Zeeuwse karakter en vormen een eenheid met de omhaagde boomgaarden.

Een moes- en kruidentuin is op Duno zeer op zijn plaats. De buitenplaats functioneerde lange tijd als uithof van een abdij en inmiddels wordt er al bijna tweehonderd jaar kleinschalig geboerd.

Een goede plek voor een moes- en kruidentuin is het noordelijker deel van het eiland, op voorwaarde dat er een goede windkering wordt aangebracht.

Het intensieve onderhoud dat een dergelijke tuin met zich meebrengt vraagt echter om een bewuste keuze van eigenaar/pachter.

7 MAATREGELEN EN BEGROTING

In dit deel zijn de maatregelen genoemd die noodzakelijk zijn om het inrichtingsvoorstel te realiseren. Om een indruk te krijgen van de uitgaven die met de realisatie van het inrichtingsvoorstel gemoeid zijn is een kostenraming op basis van eenheidsprijzen toegevoegd. De eenheidsprijzen zijn fictief.

	hoeveel- een- heid	prijs per eenheid	prijs
UITVOERINGSKOSTEN			
VOORBEREIDINGSWERKZAAMHEDEN			
verwijderen en afvoeren nissenhut	1500 m3	5,00	7500,00
verwijderen en afvoeren paardestal	20 m3	100,00	2000,00
verwijderen en afvoeren fruitbomen	12 st	27,00	324,00
verwijderen en afvoeren populieren	36 st	100,00	3600,00
verwijderen en afvoeren afrastering	20 m1	10,00	200,00
GRONDWERKZAAMHEDEN			
ontgraven en dichten sleuf tbv kabels en leidingen	60 m1	12,50	750,00
ontgraven cunet	160 m3	4,00	640,00
aanbrengen en verdichten funderingslaag van gebroken puin	80 m3	14,00	1120,00
aanbrengen zand voor zandbed	52 m3	1,00	52,00
profiëren en verdichten zand voor zandbed	400 m2	0,15	60,00
spitten plantplaatsen hagen 418 m1 x 0,3 m1	125 m2	0,90	112,50
VERHARDING			
stellen opsluitbanden	34 m1	5,00	170,00
aanbrengen verharding van gebakken klinkers in waalformaat	400 m2	0,90	360,00
KABELS EN LEIDINGEN			
aanbrengen energiegrondkabel	60 m1	2,00	120,00
aanbrengen telefoonkabel	60 m1	2,00	120,00
aanbrengen gasbuis	60 m1	3,00	180,00
aanbrengen riolering	60 m1	2,00	120,00
BEPLANTING			
aanbrengen hagen	418 m1	3,00	1254,00
aanbrengen boompalen	74 st	6,00	444,00
aanbrengen boomband	148 st	3,00	444,00
aanbrengen laanbomen	36 st	6,00	216,00
aanbrengen fruitbomen hoogstam	38 st	6,00	228,00
aanbrengen knotbomen (langs buitenzijde gracht)	40 st	6,00	240,00

MATERIAALKOSTEN

GROND

zand voor zandbed	52 m3	15,00	780,00
-------------------	-------	-------	--------

VERHARDING

opsluitband	60 m1	8,00	480,00
gebakken klinkers in waalformaat	400 m2	25,00	10000,00

KABELS EN LEIDINGEN

energiegrondkabel	60 m1	5,00	300,00
telefoonkabel	60 m1	5,00	300,00
gasbuis	60 m1	10,00	600,00
riolering	60 m1	8,00	480,00

MATERIAAL TBV BEPLANTING

boompaal	74 st	9,50	703,00
boomband	46 st	1,25	57,50

BEPLANTING

haagmateriaal (4 st/m1)	1672 st	1,25	2090,00
laanbomen (Populus x canescens 18-20)	23 st	60,00	1380,00
laanbomen (Fraxinus excelsior 18-20)	13 st	120,00	1560,00
knotbomen (Salix alba 200/250)	40 st	12,50	500,00
fruitbomen hoogstam (twee boomgaarden met appel en peer en - twee leipen voor de bestaande woning)	38 st	50,00	1900,00
subtotaal			41385,00

WINST EN ONVOORZIEN

totaal	41385 10%	0,10	4138,50
			45523,50

8 BELEID

RIJK

Nota Ruimte

In het Zeeuwse deel van de Zuidwestelijke Delta, is de ontstaansgeschiedenis van constante wisselwerking tussen opslibben en indijken goed herkenbaar in de ligging van de dijken. Binnen de polders zijn kreken en duinen opgesloten. Daarnaast zijn bij een aantal dorpen oude heggen die vroeger als veekering en perceelsbegrenzing werden gebruikt, overgebleven. De open landbouwgebieden worden in Walcheren omsloten door de binnenduinrand met landgoederen. Voor zeer kwetsbare en waardevolle gebieden is sprake van een beschermingsregime. Dit is ook het geval met het hakhoutbos van Duno, dit valt onder de natuurbeschermingswet. Binnen dit beschermingsregime zijn nieuwe projecten, plannen of handelingen niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van een gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Natuurbeleidsplan

Rijk en Provincie hebben zich tot doel gesteld de kwaliteit van de natuur in Nederland in stand te houden. In bestaande natuurgebieden ligt het accent op wetgeving en beheer. Uitgangspunten voor de begrenzing van de Zeeuwse Ecologische Hoofdstructuur zijn door ministerie van LNV als volgt bepaald: 3009 hectare beheersgebied en 5372 hectare nieuwe natuur.

Belvedere

Plattelandsontwikkeling. Voor projecten die gericht zijn op de vitalisering van het platteland geeft de provincie Zeeland subsidie aan individuele ondernemers, maatschappelijke organisaties, gemeenten en waterschappen in het landelijk gebied. Doel is vitalisering van het platteland. Belangrijke criteria zijn: vernieuwend, verband met andere projecten in de streek en draagvlak binnen de regio.

PROVINCIE

Omgevingsplan Zeeland 2006-2012

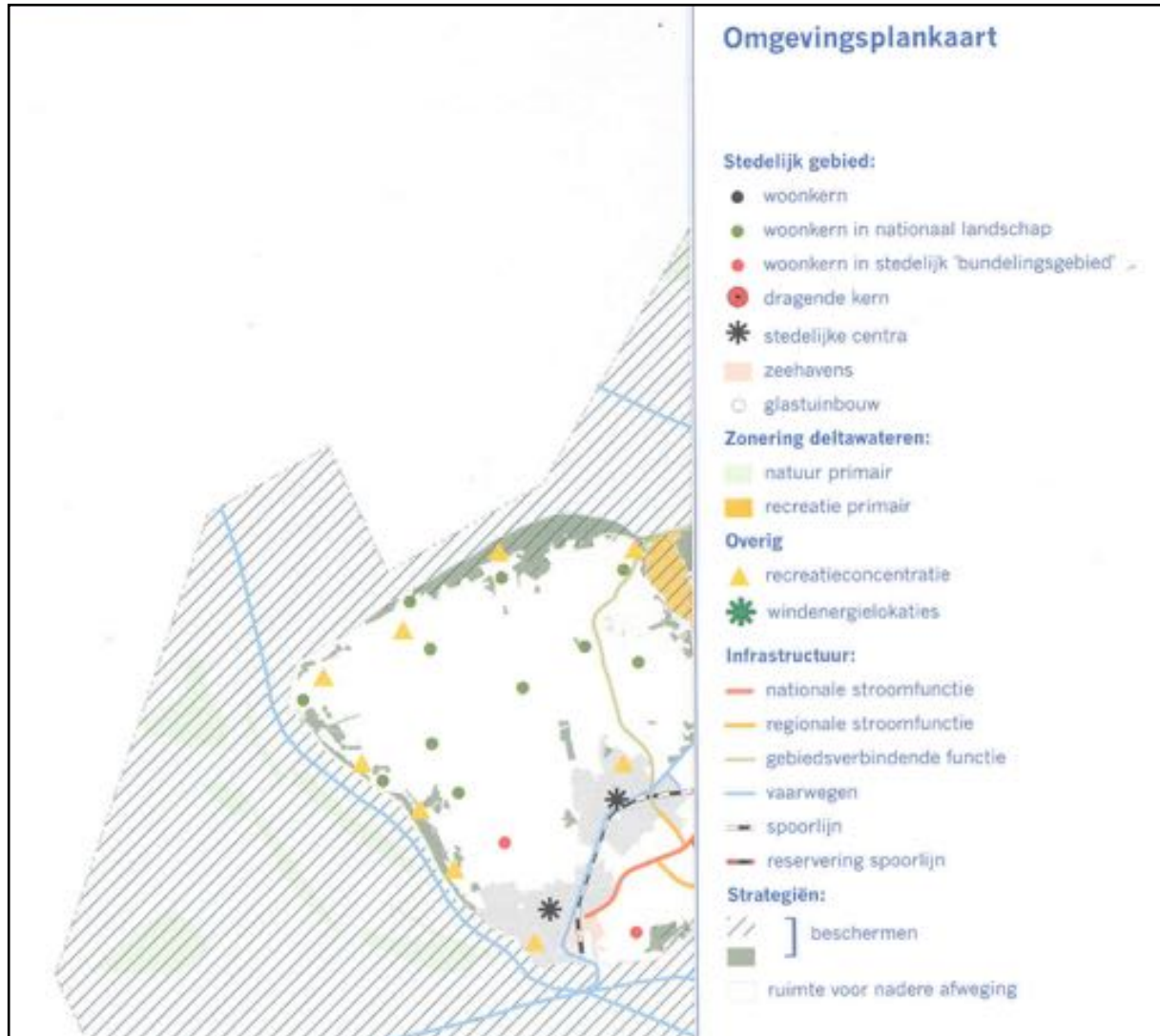
In het streekplan staat versterking omgevingskwaliteit als uitgangspunt. Het gebied waarin Duno ligt wordt als bestaand natuurgebied genoemd.

Doelstelling van de provincie is behouden en verbeteren van de kwaliteit van deze gebieden. Ten behoeve van het instandhouden van buitenplaatsen mogen binnen het bestaande bouwvolume met behoud van het historisch karakter en uiterlijk meerdere woningen gecreëerd worden.

Boerenerven

In het geval van detonerende (agrarische) bebouwing in het buitengebied bestaat de mogelijkheid de totale bebouwing te slopen en te vervangen door een of meerdere woningen met een architectuur die passend is bij de omgeving waardoor eigentijdse boerenerven kunnen ontstaan.

(per gemeente is één pilotproject toegestaan)

LANDSCHAPSVISIE

Kernkwaliteiten van Walcheren zijn:

kleinschalige openheid

groen karakter

reliëf door duinen, kreekkruggen, kommen en vlietbergen

Het gewenste landschapsbeeld en alle ontwikkelingen dienen gericht te zijn op het versterken van het landgoedkarakter van de Manteling: een afwisseling van agrarisch gebied, bos en lanen in een grofkorrelige structuur. Ontwikkeling van de groene geleding is hier mogelijk door oa:

beplantingen langs wegen en watergangen

diverse kleinschalige ontwikkelingen

Gebiedsgerichte aanpak bestaat ook in de vorm van bijvoorbeeld het project Akkerranden, een initiatief van onder andere de Stichting Het Zeeuws Landschap, waarbij geëxperimenteerd wordt met soortgerichte maatregelen voor het akkerrandenbeheer.

BELEIDSPAN NATUUR EN LANDSCHAP

Het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur van Zeeland zal voortvarend doorgezet worden. Met name de verbindende elementen zoals natte en droge ecologische verbindingen, (dijkstructuren, cultuurhistorische elementen en de robuuste verbindingen) bieden kansen voor netwerkvorming.

Aansluitend hierop is er behoefte aan meer mensgericht groen, gericht op de directe beleving van de dagelijkse omgeving van inwoner en toerist.

MILIEUBELEIDSPAN (2001-2006)

De provincie streeft naar een gezonde en veilige provincie met een schone bodem, lucht en water, waarin mens, dier en plant optimaal gedijen. Naast drukke en dynamische stedelijke gebieden, zijn er open gebieden, waar rust, ruimte en duisternis kunnen worden ervaren.

GEMEENTE

Bestemmingsplan (concept 1999)

'Duno' valt onder de gemeente Veere. Het vigerende bestemmingsplan dateert uit 1999 en wordt momenteel herzien, het ligt ter inzage op het gemeentehuis. De bestemming van Duno zal niet veranderen. Het kan gezien de plannen voor Duno nuttig zijn om eventueel nog in te spreken op het ontwerpbestemmingsplan!

Doeleindenomschrijving

De gronden van Duno hebben de bestemming agrarische doeleinden (A) en natuur (N). Het terrein binnen de gracht en de omliggende akker- en weilanden behoren tot de eerste categorie. Dat wil zeggen dat ze bestemd zijn voor grondgebonden agrarische bedrijven, alsmede voor kassen en intensieve veehouderij en intensieve tuinbouw in gebouwen als neventak en toeristisch-recreatief medegebruik zoals fietsen, wandelen en paardrijden. Verder zijn er de volgende subbestemmingen van kracht.

Ter plaatse van Aln (het eiland en het terrein ten zuiden daarvan): het behoud, herstel en/of versterking van de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en/of natuurwet-

schappelijke waarden en/of bufferfunctie ten opzichte van een aangrenzende bestemming natuurgebied, één en ander, zoals is aangegeven op voorschriftenkaart 1. De 6, die is toegevoegd aan de bestemming van het eiland geeft aan dat de bouwhoogte voor goot-, en boeibordhoogte niet meer dan 6 meter mag bedragen.

Ter plaatse van Alnr (het terrein ten westen van het eiland): als bij Aln, met inachtneming van het karakter van het gebied als agrarische randzone.

Het hakhoutbos, de gracht en de oprijlaan vanaf de Noordweg naar Zeeduin hebben de bestemming natuur, waarbij het hakhoutbos als subbestemming bos heeft (Nb).

Bouwvoorschriften

Op de gronden met bestemming agrarische doeleinden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

niet voor bewoning bestemde gebouwen;

per bedrijf hoogstens één dienstwoning;

bouwwerken, geen gebouwen zijnde; met dien verstande dat bebouwing slechts is toegestaan indien dit gelet op de aard, omvang en inrichting van het bedrijf noodzakelijk is voor de continuïteit danwel voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering.

Voor het bouwen gelden de aanduidingen op de kaart en de volgende [relevante] bepalingen:

de gebouwen [...] moeten worden gebouwd binnen het op de kaart aangegeven bebouwingsvlak, met dien verstande dat de afstand tussen de zijdelingse perceelsgrens enerzijds en gebouwen [...] anderzijds niet minder mag bedragen dan 5 meter;

buiten de bebouwingsvlakken mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen [...] worden gebouwd;

ter plaatse van een bebouwingsvlak is ten hoogste één agrarisch bedrijf toegestaan;

de oppervlakte en inhoud van een dienstwoning, inclusief uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, mag niet meer bedragen dan 5 meter, respectievelijk 2500 m³.

Burgemeester en wethouders hebben diverse vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheden, maar het voert te ver om deze hier allemaal op te nemen. In dit verband is het goed te weten dat B&W alvorens te beslissen over het verlenen van een vrijstelling schriftelijk advies inwinnen van de landschaps- en natuurbeschermingsdeskundige omtrent de vraag of een bouwplan op gronden met de subbestemming Al, Aln, Alr of Alnr geen onevenredige afbreuk zal doen aan de betreffende waarden van de gronden.

9 WET- EN REGELGEVING

DE WET OP DE RUIMTELIJKE ORDENING

Aanlegvergunning

Door specifiek landgoedeigen en grondgebonden handelingen kan een aanlegvergunning noodzakelijk zijn. Dit is een schriftelijke vergunning van B&W om bepaalde werken, die geen bouwwerken zijn, uit te voeren. In een bestemmingsplan en bij het nemen van een voorbereidingsbesluit (i.e. het besluit van de gemeenteraad dat het voornemen bestaat voor een bepaald gebied een nieuw bestemmingsplan voor te bereiden) kan het vereiste van een aanlegvergunning voorgeschreven zijn. Het vereiste van een aanlegvergunning moet dus uitdrukkelijk in het bestemmingsplan of voorbereidingsbesluit zijn opgenomen.

Een aanlegvergunning, indien vereist, wordt geweigerd als het werk of de werkzaamheid in strijd is met het bestemmingsplan en moet worden verleend als er geen weigeringsgronden zijn. B&W moeten binnen 4 weken na de dag waarop de aanvraag ontvangen is, beslissen omtrent het al dan niet verlenen.

Bouwvergunning

In het algemeen is voor het oprichten van een bouwwerk een bouwvergunning vereist. Bouwen zonder bouwvergunning is op grond van de Woningwet verboden. Een bouwvergunning mag alleen, maar moet dan ook, worden geweigerd wegens strijd met het Bouwbesluit (bouwtechnische vereisten), de bouwverordening (administratieve, planologische en gebruiksbepalingen), het bestemmingsplan of indien een vergunning in gevolgen de Monumentenwet 1988 nodig is en is geweigerd. Verder moet het bouwwerk voldoen aan redelijke eisen van welstand.

Een bouwvergunning moet binnen twee weken na ontvangst bekend worden gemaakt door publicatie van de aanvraag in een dag-, nieuws-, of huis-aan-huisblad. Binnen twaalf weken moeten B&W beslissen op de aanvraag. Zij kunnen hun beslissing éénmaal met zes weken verlengen. Wordt deze termijn overschreden en is het bouwplan in overeenstemming met het bestemmingsplan, dan wordt de vergunning geacht van rechtswege te zijn verleend. De verlening en weigering van de bouwvergunning zijn beschikkingen in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. Het bestemmingsplan vormt dan ook het belangrijkste toetsingskader voor de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de grond. Voor een goede oordeelsvorming omtrent de bouw- en aanlegmogelijkheden van een bepaald perceel of landgoed is het dan ook noodzakelijk om kennis te nemen van het geldende bestemmingsplan.

MONUMENTENWET 1988

De Monumentenwet tracht ' zaken voor tenminste vijftig jaren vervaardigd welke van algemeen belang zijn vanwege hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarde' te beschermen door ze aan te wijzen als monument. Vervolgens zijn de objecten vergunningsplichtig. Ook Duno is aangewezen als Rijksmonument . Voor wijzigingen aan een rijksmonument is een monumentenvergunning nodig. Deze moet bij de gemeente aangevraagd worden.

NATUURSCHOONWET 1928 (NSW)

De Natuurschoonwet 1928 strekt ertoe fiscale faciliteiten te verlenen tot het behoud van natuurschoon op landgoederen in Nederland. Onroerende zaken die aan de gestelde voorwaarden voldoen kunnen op verzoek worden aangemerkt als landgoed in de zin van de NSW. De faciliteiten zijn neergelegd in de NSW zelf, alsmede in een aantal heffingswetten, te weten de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001), de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Wet VPB 1969) en de Gemeentewet (GW).

Particulier bezit van NSW-landgoederen wordt onder andere gestimuleerd doordat een aantal vrijstellingen in de hiervoor genoemde wetten is opgenomen. Wanneer aan alle voorwaarden wordt voldaan, kan onder andere gebruik worden gemaakt van de volgende fiscale faciliteiten. Bij verkrijging van NSW-landgoederen krachtens erfrecht of schenking wordt het successie- of schenkingsrecht geheel of gedeeltelijk niet ingevorderd. Indien landgoederen worden verkregen door natuurlijke personen of door BV's die de instandhouding van één of meer landgoederen ten doel hebben, is de vrijstelling van overdrachtsbelasting van toepassing. Overder de inbreng van een landgoed in een BV die uitsluitend bestaat uit NSW-landgoed(eren) is geen kapitaalsbelasting verschuldigd. In de inkomstenbelasting is onder andere een vrijstelling in box 3 opgenomen voor ongebouwde NSW-landgoederen (gronden).

Bij wijziging van het gerangschikte terrein moet een aanvraag voorgenomen handeling worden gedaan.

WET WAARDERING ONROERENDE ZAKEN (WET WOZ)

De Wet WOZ stelt regels ten aanzien van de wijze waarop onroerende zaken worden gewaardeerd. Die waardering is van belang omdat zij de heffingsmaatstaf vormt voor de onroerend zaakbelasting (Gemeentewet) en het eigenwoningforfait en de drempel die wordt gehanteerd bij de persoonsgebonden aftrek van uitgaven voor onderhoud van monumentenpanden (Wet inkomstenbelasting 2001).

In de wet WOZ is opgenomen dat voor NSW gerangschikte landgoederen en buitenplaatsen de waardering beperkt wordt tot alleen gebouwd eigendom met ondergrond.

Tuin en park (en de rest van het landgoed ongebouwd) blijven, mits onder de Natuurschoonwet gerangschikt, buiten de taxatie.

Bovendien worden woonhuizen en aanhorigheden, mits onder de NSW gerangschikt, gewaardeerd met inachtneming van de 25-jarige instandhoudingsplicht van de NSW als waardedrukkende factor (de z.g. bestemmingswaarde).

10 SUBSIDIEREGELINGEN

MINISTERIE ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN

Besluit Rijkssubsidiëring instandhouding monumenten (BRIM)

Het Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten (Brim) is op 1 februari 2006 in werking getreden. Het Brim richt zich op instandhouding van beschermde monumenten. Onder instandhouding wordt verstaan de onderhoudswerkzaamheden aan een beschermd monument alsmede werkzaamheden die het normale onderhoud te boven gaan en die voor het herstel van het monument noodzakelijk zijn. Door monumenteigenaren financieel te ondersteunen wordt planmatig en goed onderhoud van monumenten gestimuleerd, waarbij slechts incidenteel een noodzakelijke restauratie voorkomt.

In de nieuwe instandhoudingsregeling komen eigenaren in aanmerking voor subsidie of een goedkope lening. De uitvoering van het Brim is in handen van de RDMZ en het Nationaal Restauratiefonds.

Het Brim is bedoeld voor rijksmonumenten en hun monumentale interieurs. Groene rijksmonumenten zoals parken en tuinen zijn vooralsnog uitgezonderd van Brim-subsidie. Als op termijn extra middelen beschikbaar komen, zullen de groene monumenten ook een beroep op subsidie kunnen doen.

Gelet op de beperkte subsidiemiddelen is gekozen voor een gefaseerde inwerkingtreding van het Brim op basis van groepen monumenten, de CBS-categorieën. Eigenaren van beschermde monumenten in de CBS-categorieën molens, kastelen, landhuizen e.d. en horeca-instellingen kunnen als eerste een beroep doen op Brim-subsidie voor de periode 2007-2012.

De onderhoudsregeling (Brom) en de restauratieregeling (Brrm 1997) worden ingetrokken. Voor het Brom en Brrm 1997 gelden overgangsbepalingen.

Het Brim regelt de financiële ondersteuning van eigenaren ten behoeve van de instandhouding van beschermde monumenten. In de daarbij behorende Regeling rijkssubsidiëring instandhouding monumenten en de Leidraad Brim subsidiabele instandhoudingskosten worden nadere regels op grond van dat besluit gegeven betreffende de subsidiabele kosten, de subsidieplafonds, het maximum bedrag aan subsidiabele kosten en de gefaseerde inwerkingtreding. In de Leidraad wordt bovendien uiteengezet welke kosten subsidiabel zijn.

Besluit rijkssubsidiëring historische buitenplaatsen (Brhb)

Het doel van deze regeling is het stimuleren van de restauratie van beschermde historische buitenplaatsen. Het betreft complexen die zijn aangelegd voor 1850 en bestaan uit huis, bijgebouwen, waterpartijen, tuin en park. Deze regeling geeft financiële ondersteuning aan een kleine groep particuliere eigenaren van buitenplaatsen.

Een bijdrage is mogelijk voor het restaureren van zaken die zich bevinden in het park of de tuin bij de buitenplaats en die hiervan in compositorisch of functioneel opzicht onderdeel van uitmaken.

De restauratie moet bijdragen aan het beheer van de beschermde buitenplaats en moet gericht zijn op het behoud van de cultuurhistorische en wetenschappelijke waarden en van het natuurschoon. Tevens moet het gaan om 'gebouwde' objecten.

Een aanvraag moet voor 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de restauratie wordt uitgevoerd, worden ingediend. De subsidie bedraagt maximaal 70% van

de totale kosten van de restauratie met een maximum van €36.000,= per beschermde buitenplaats in 2003.

Een subsidieaanvraag wordt ingediend bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg in Zeist. In dit verband is het nuttig om te proberen of het in slechte staat verkerende melkhuisje, alsnog kan worden bijbeschermd. Dat zou dan met behulp van deze subsidie gerestaureerd kunnen worden.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij

Regeling herstel historische buitenplaatsen (hhb)

Deze subsidieregeling van het ministerie van LNV biedt aan particuliere eigenaren van historische buitenplaatsen die groter zijn dan 1 (één) ha. en beschermd zijn als complex historische buitenplaatsen, financiële mogelijkheden voor het opheffen van achterstallig onderhoud in tuinen en parken van de buitenplaatsen.

Op basis van de beschikking kan maximaal 80% subsidie worden verkregen voor werkzaamheden die betrekking hebben op herstel (restauratie) van onderdelen van tuin en park welke met name van belang zijn uit oogpunt van natuurschoon, cultuurhistorie of recreatie.

Te denken valt onder meer aan herstel van berceaux, parterres, laanbeplantingen, padenstelsels, baggerwerkzaamheden, het aanbrengen van beschoeiingen en de restauratie van schuttingen, loopbruggetjes en andere 'eenvoudige getimmerten'.

Besluit behoud historische buitenplaatsen (bhb)

[Stcrt 1999,nr.135, gew.Stcrt 1999, nr.205, laatstelijk gew.19 oktober 2001 (Stcrt.nr.206)]

Op grond van het Besluit behoud historische buitenplaatsen ontvangt de Stichting PHB subsidie ter instandhouding van beschermde historische buitenplaatsen in particulier bezit. Hiertoe beschikt PHB over een hoveniersorganisatie die op de buitenplaatsen een helpende hand biedt voor het structurele reguliere onderhoud in tuin en park tegen sterk gereduceerd tarief.

Om dit onderhoud in tuin- en park planmatig uit te voeren worden er door PHB beheersplannen opgesteld, die ter instemming aan de ministers van LNV en OCW (RDMZ) worden voorgelegd. De beheersplannen vormen het kader waarbinnen de hoveniersdiensten worden geleverd en richten zich op het instandhouden of, waar nodig, versterken van de aangetroffen waarden. De benodigde expertise hiertoe op het gebied van de cultuurhistorie en de tuin- en landschapsarchitectuur is eveneens bij PHB aanwezig. De verstrekte subsidie dient tevens voor het vergroten en verbeteren van de kennis en de deskundigheid ten behoeve van het behoud van de beschermde historische buitenplaatsen toebehorende aan particuliere eigenaren.

De subsidie dekt 100% van de loon en overheadkosten.

Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN)

De SAN kent de volgende subsidievormen:

Beheerssubsidie eventueel aangevuld met een probleemgebiedenvergoeding

Landschapssubsidie

Inrichtingssubsidie

Subsidie organisatiekosten samenwerkingsverbanden (SAN-OS)

De subsidies kunnen in het geval van Duno mogelijk worden aangewend voor het herstel en onderhoud van de boomgaard en het beheer van grasland op het eiland. De aanplant van hagen, singelbeplanting en knotwilgen rond het eiland is in dit kader mogelijk eveneens sub-

sidiabel.

Inrichtingssubsidie is een vergoeding voor noodzakelijke aanpassingen aan het perceel, zodat een beheers- of landschapspakket kan worden ontwikkeld.

Denk aan het graven van een poel, het planten van bomen of het verflauwen van de slootkant.

De Dienst Landelijk Gebied (DLG) controleert alle inrichtingsaanvragen en stelt de vergoedingen vast. De hoogte van de inrichtingssubsidie bedraagt 95% van de werkelijk gemaakte, noodzakelijke subsidiabele kosten. Hieraan is een maximumbedrag verbonden van € 7.119,- per hectare (prijspeil 2005).

Beheerssubsidie is een vergoeding voor een beheerspakket. Dit pakket helpt om een bepaald perceel te ontwikkelen tot een gebied met een hogere natuurwaarde, of helpt om een reeds aanwezige natuurwaarde in stand te houden.

Landschapssubsidie is een vergoeding voor het onderhouden van een landschapselement. Een landschapspakket draagt bij aan het in standhouden van karakteristieke landschappen in de regio.

Voorbeelden van landschapselementen zijn:

Houtkade, houtwal, haag en singel

Hoogstamboomgaard

Knotbomen

Poel

STICHTING ZEEUWS LANDSCHAPSBEHEER

Subsidie voor onderhoud van streekeigen landschapselementen

Voor onderhoud van diverse streekeigen landschapselementen op het streekeigen erf kan mogelijk gebruik worden gemaakt van één van de projecten van Stichting Zeeuws Landschapsbeheer. Bij de VOL-regeling kunt u subsidie ontvangen voor het uitvoeren van diverse onderhoudswerkzaamheden aan kleine landschapselementen (poelen, knotbomen en hagen).

Hoogstamabonnement

Voor het behoud van evenwichtige en gezonde fruitbomen is regelmatig onderhoud zeer aan te bevelen. Het opzetten van een hoogstamabonnement is een methode om eigenaren van hoogstamfruitbomen te ondersteunen bij het onderhoud en behoud van de bomen.

Via het project hoogstamabonnement krijgt u om de 2 jaar een deskundig advies en korting op het uitvoeren van de voorgestelde werkzaamheden door de SLZ-hoogstamsnoeiploeg.

De Stichting Zeeuws Landschapsbeheer stelt van te voren een advies op voor de hoogstamboomgaard. Via dit advies krijgt de eigenaar een overzicht van de toestand van de bomen en een bijbehorend onderhoudsadvies voor de komende jaren. Het noodzakelijk onderhoud kan door de eigenaar zelf worden uitgevoerd of door SLZ. In 2004 werd het onderhoud gratis door de hoogstam-snoeigroep van SLZ uitgevoerd.

Het abonnement wordt afgesloten voor de termijn van 5 jaar. De kosten van het abonnement zijn afhankelijk van het aantal bomen in de boomgaard, minimaal € 80,- per jaar, plus een toeslag van € 10,- per 10 fruitbomen.

Subsidie voor aanleg of herstel van een streekeigen erf

Voor aanleg/herstel van een streekeigen erf kan mogelijk gebruik worden gemaakt van een van de projecten van Stichting Zeeuws Landschapsbeheer. Bij deelname aan een project kan vaak subsidie worden ontvangen voor het uitvoeren van diverse werkzaamheden om het erf verder streekeigen aan te leggen of te herstellen. De projecten lopen vaak een of enkele jaren en zijn vaak regionaal. Bij een advies ter plaatse op het erf kan SLZ bekijken aan welk project het beste kan worden deelgenomen.

Naast de diverse SLZ-projecten kan bij een bezoek ter plaatse ook gekeken worden welke andere regelingen mogelijk van toepassing zijn. Daarbij kan gedacht worden aan programma beheer of aanleg beplanting via een landinrichtingsproject. Landschapsbeheer kan de eigenaar dan verder op weg helpen.

STICHTING PRINS BERNARD CULTUURFONDS

Het doel van de Stichting Prins Bernard Cultuurfonds is de cultuur en het natuurbehoud in Nederland te bevorderen. Het investeert in cultuur en natuurbehoud door middel van subsidies, beurzen, opdrachten en prijzen.

Het werkterrein van het Fonds is onderverdeeld in zes sectoren, waarvan er in dit geval twee relevant kunnen zijn, te weten:

Monumentenzorg- projecten en activiteiten gericht op het behoud van roerende en onroerende monumenten en cultureel erfgoed in meer algemene zin;

Natuurbehoud- bijzondere projecten en activiteiten die zijn gericht op duurzaam behoud van inheemse natuur in Nederland, de versterking van natuurwaarden in het landelijk gebied en de bewustwording van het belang van natuurbehoud in Nederland.

Financiële ondersteuning is alleen mogelijk als er sprake is van een aantoonbaar tekort. Het Cultuurfonds draagt bij in het tekort, maar voorziet in principe niet in het totale tekort. De omvang van de subsidies en de wijze van financiering van de projecten varieert al naar gelang de omvang, aard en betekenis van het project.

REGELING GROENPROJECTEN

Deze regeling, die ook wel bekend staat als de 'fiscale groenregeling' of de 'regeling groen beleggen', heeft onder meer tot doel het ondersteunen van projecten op het gebied van natuur en landschap, biologische landbouw, de aanleg van fietspaden en bodemsanering.

Beheerders van milieuvriendelijke projecten kunnen bij banken met groenfondsen een verzoek om een groenverklaring indienen. Met de verklaring kunnen zij tegen een gunstig tarief een lening voor de financiering van een milieuvriendelijk project krijgen. Het rentetarief ligt vaak 1 tot 2% lager dan de marktrente.

Bijlagen

BIJLAGE 1 BRONNEN EN LITERATUUR

Berkhemer, E.F. e.a., Natuurschoon en Rijksmonumenten, 2003

Blom, P., Onderzoeksrapport Duno 1574-1812, niet gepubliceerd rapport over de geschiedenis van Duno, archief familie Lantsheer.

Kesteloo, H.M., Oostkapelle in woord en beeld, herzien en bijgewerkt door J. Geldof, tweede druk, Middelburg 1936, N.V. boekdrukkerij en binderij J.C. en W. Altorffer

IPC Groene Ruimte, Bosplantsoen, negende druk, 1996.

Provincie Zeeland, Omgevingsplan 2006-2012.

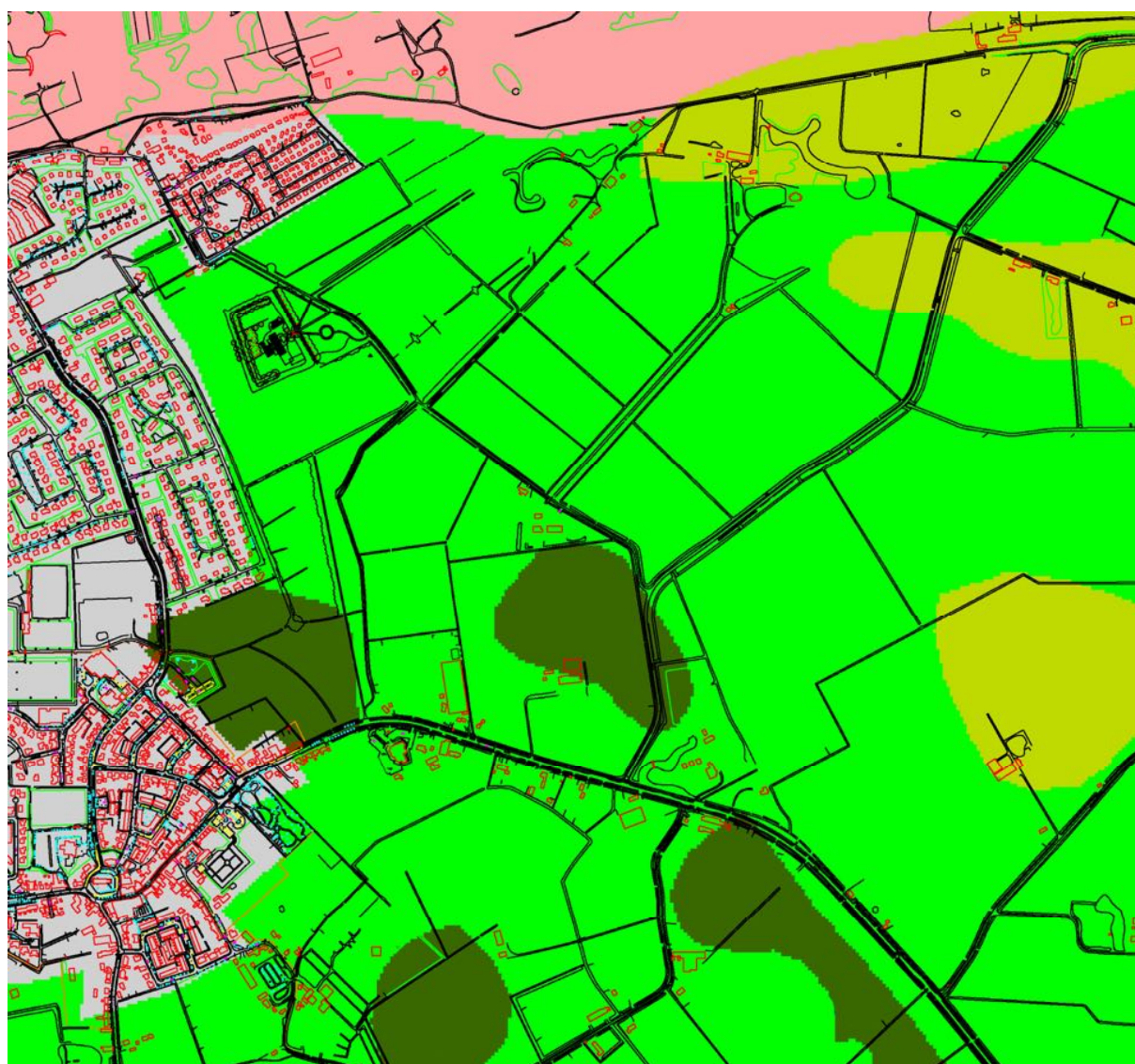
Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Redengevende Omschrijving, complexnr. 409332.

Zwemer, J., Duno in de negentiende eeuw, onderzoeksverslag, juni 2001, archief familie Lantsheer.

Wijck, H.W.M. van der, Het Arkadisch Walcheren, getekend door Jan Arends 1770-1790.

BIJLAGE 2 BODEM EN WATER

Grondwatertrap:	VII = H 80-140 L >120
Code	Mn15CF-VII (lichtgroen)
Beschrijving	Mn15C Kalkarme poldervaaggronden; lichte zavel; profielverloop 5
Omschr. associatie	-
Grondwatertrap	VII
Bijz. bovengrond	-
Bijz. ondergrond	-
Kalk in profiel	kalkarm
Vegravingen	Vergraven
Helling	-
Grondsoort	Lichte zavel
Bodemopbouw globaal	Zavel met homogeen profiel

BIJLAGE 3 OORSPRONKELIJK AANWIJZENDE TAFEL

OAT Eigenaresse: Corneli Martha Leydekker de Bruin, echtgenote van A. van der Strate

31	bosch	107	bouwland
32	bosch	108	bouwland
32 bis	bouwland	109	bouwland
33	bouwland	114	weiland
34	water	115	weiland
35	huis en erf	116	weiland
36	weiland	117	weiland
37	tuin	118	weiland
38	tuin	119	weiland
39	boomgaard	120	weiland
41	weiland	121	weiland
42	bouwland	122	weiland
46	weiland	123	weiland
47	weiland	128	laan
50	bouwland	129	weiland
51	bouwland	130	weiland
52	bouwland	131	bosch
58	bouwland	132	weiland
58 bis	sprink	133	weiland
59	bouwland	134	weiland
59 bis	sprink	135	weiland
70	bouwland	137	weiland
71	bouwland	138	boschgronden van vermaak
71 bis	sprink	139	tuin
72	dreef als bouwland	140	tuin
73	bouwland	141	bosch
73 bis	sprink	142	huizen
74	bouwland	143	vijver ter vermaak
74 bis	sprink		
106	bouwland		